

Tuần báo Xã hội Văn hóa Nghị luận

ĐỜI MỚI

Số 63 — 11-6-53

NAM VIỆT
TRUNG BẮC MIỀN LÀO :

5 ĐỒNG
6 ĐỒNG

ĐẶC BIỆT VỀ THIẾU NIÊN VÀ HỌC SINH

Wason
AP95
V6D64+

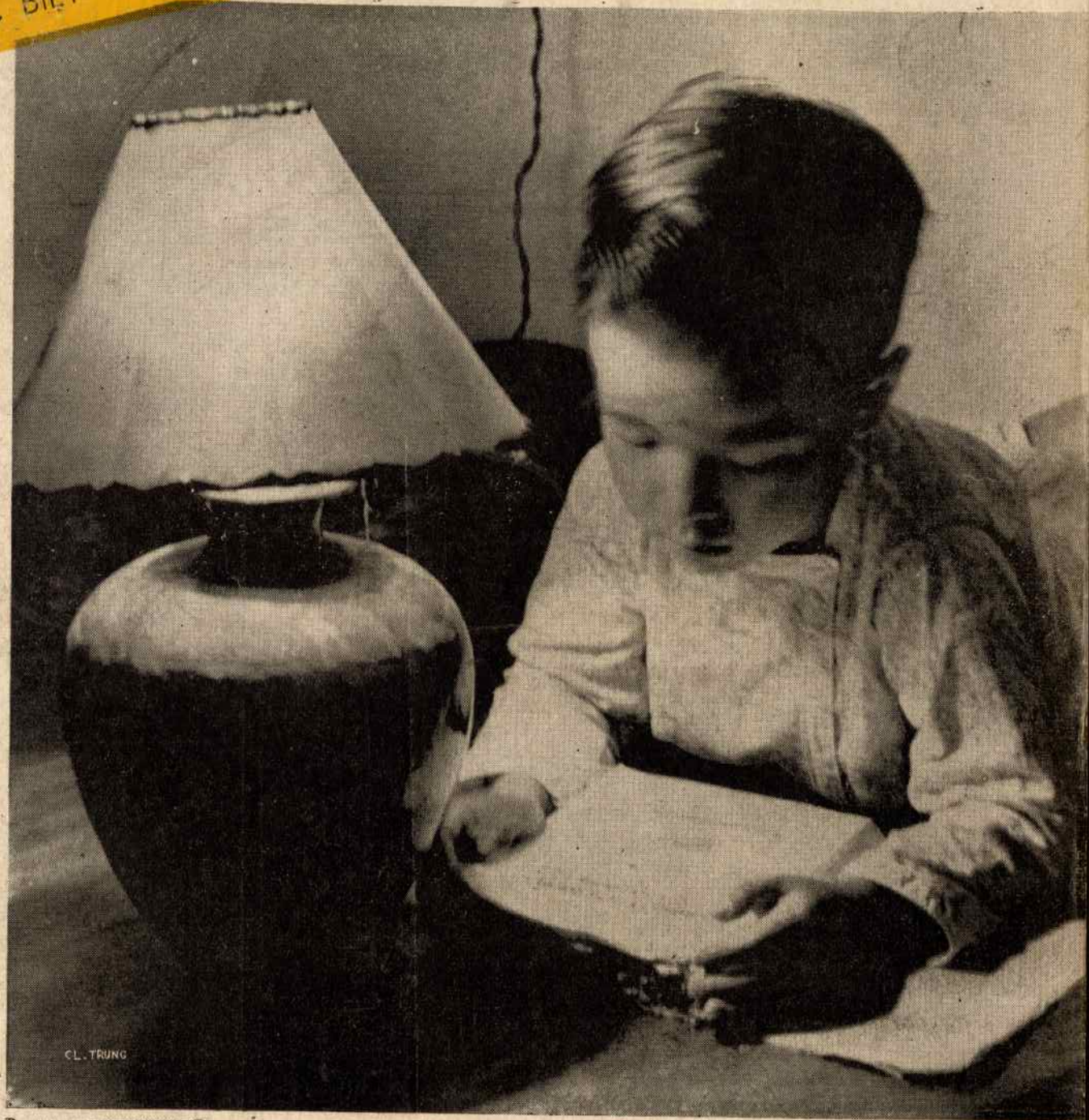
ĐỜI MỚI

có bán tại :

Saigon

Huế - Hanoi
Phnom-Penh

Xin hỏi các
đại lý, các tiệm
sách các nhà
bán báo chí
Nam Việt . . 5\$
Cao Miên . . 6\$
Trung Việt . 6\$
Bắc Việt . . 6\$
Lào 6\$

CL. TRUNG

TUỔI THƠ

TÒA SOẠN - QUẢN LÝ :

17 Đại lộ Trần-hưng-Đạo - Chợ-quán
Giấy số : 793

Văn phòng liên lạc : 96 Đại tá Grimaud
Hộp thư : 353 - Saigon

Chủ nhiệm : TRẦN-VĂN-ÂN

Ý kiến bạn đọc

ĐƯỜNG lối của **Đời Mới**, tôi nhận thấy rõ ràng, nhất là [phần văn nghệ, đã chứng tỏ tiến bộ, lành mạnh có nhiều tính chất xây dựng. Mong sao tuần báo tiếp tục giữ vững hiện thời sẽ chú trọng thêm về phần phê bình và thanh niên. Phê bình để thúc đẩy văn nghệ tiến lên cũng như gạt bỏ những gì thoái hóa trong văn chương âm nhạc, sân khấu ở đô thành lúc này.

Thanh niên, phần lớn là học sinh, đang thiếu báo để đọc như Đ. M. để đọc. Tòa soạn cũng không nên quên dành riêng ít trang cho nhi đồng, để tờ báo được thêm đầy đủ, gia đình nào cũng cần phải có.

Đời Mới đã có sáng kiến mở « cuộc thi ăn ảnh », tôi mong sẽ được đọc nhiều bài nói về nghệ thuật nhiếp ảnh, nhất là trong lúc điện ảnh Việt Nam đã bắt đầu làm việc. Những thưởng thức về đóng phim, viết chuyện phim, truyện Đ. M. cũng nên cho bạn đọc được rõ. Nếu tôi đoán không lầm, theo sự nghe biết thì hình như **Đời Mới** có góp sức làm phim V. N. ở Saigon, và trong số các bạn dự thi ăn ảnh có người sẽ được chọn để đóng phim?

Cuối cùng, về phần sân khấu, chắc **Đời Mới** sẽ không quên, trong khi sân khấu ở đây cần được hướng dẫn.

Những đề nghị trên đây của riêng tôi, và có lẽ cũng là của đa số bạn đọc thanh niên, hy vọng được **Đời Mới** lần lượt thực hiện.

NGUYỄN LÊ NAM
(Sinh viên Saigon)

TRONG mục này, đã nhiều lần tôi nhận thấy bạn đọc giúp ý kiến Tòa soạn nên thay đổi hình bìa, bỏ hình phụ nữ thay vào các phong cảnh hoặc những nhân vật lịch sử đất nước.

Một ý kiến rất hay. Tôi đồng ý và chắc có lẽ một số bạn đọc cũng tán thành ý kiến đó. Trong thực tế, ý kiến ấy không sai nếu chúng ta đứng địa vị nhà xuất bản mà xét. Phần đông đọc giả ưa có hình phải đẹp trên mặt bìa, không riêng đọc giả ở nước ta mà ở Âu Mỹ cũng thế.

Chúng ta dỡ các tạp chí nước ngoài mà xem. Hình một cô gái đẹp, vẫn được đem lên to để làm cho trang bìa. Và hình cô gái đứng lên càng đẹp, báo lại bán chạy chừng này. Nhà xuất bản không thể hy sinh hơn nữa.

Có **MỘNG HOA** (Besançon)

Hộp thư tòa soạn

Bạn P.H. (Saigon).

Bất hủ không tranh luận nhiều vì là người của Tòa soạn. Bài dài không tiện đăng, hơn nữa gửi đến hơi trễ. Đã chấm dứt vấn đề ấy trên mặt báo.

Các bạn Đào Ca, Huy Anh, Ái Lan, Long Tinh, Hoàng Hà, Trương Dzi (Saigon), Lê Tân, Hoàng Tấn (Vinh Thuận), Đăng Giang, Điền Anh (Huế), Huy Văn, Từ Trâm Lê, Nguyễn quốc Kỳ, Yến Văn, Cát Phong, Trần quý Sơ, Phi Long.

Đã nhận được bài các bạn. Đa tạ.

Bạn Lê canh Chuyên (Đà Nẵng)

Đã trả lời bạn ở số 62. Hoàn ngành « Bất kỳ... » của bạn.

Bạn Kỳ Nam.

Sao « tâm lý » thế! Chiều ý bạn là sẽ trả lời « đặc biệt » như ý bạn nêu trong thư Bài của bạn đã đăng rồi đây chứ?

Bạn Lê Quang Minh (Phnom Penh)

Tòa soạn sẽ có thư riêng gửi bạn.

Bạn Nguyễn Thuần (Bến Tre).

« Tiền biếu » đã nhận được. Chiều ý bạn nêu trong thư về những bài thơ trước.

Bạn Huyền Phương (Huế)

Ý kiến bạn nêu ra đúng lắm. Cứ gửi vào đi. Sẽ chiều ý bạn.

Bạn Huyền Viêm (Phan Rang)

Tờ báo ấy không ra Đ. M. chỉ làm công việc giới thiệu.

Bạn Nguyễn Xuân

Đang xem bài ấy.

Bạn Kinh Thu (Saigon)

Đã nhận được « Saigon » sẽ trả lời bạn biết ở số sau.

Bạn T.T. Lê

Bài HOÀNG HẠC LẬU của Thôi Hiệu, câu đầu đã có thi sĩ Tân Đà dịch:

Hạc vàng ai cỡi đi đâu

Mà nay hoàng hạc riêng, lâu còn trở

Hạc vàng đi mất từ xưa

Nghìn năm mây trắng bây giờ còn bay.

Bạn Minh Phú (Huế)

Đợi bài khác.

Bạn Trần văn Hiến (Long Xuyên)

Đã nhận được. Tiếc không đăng được.

Bạn Đoàn thế Hanh (Đà Nẵng)

« Xưa ngược gió nam » Sẽ đăng. Đa tạ.

Bạn Lê canh Chuyên (Đà Nẵng)

Đã chuyển thư bạn cho bạn Võ Oanh.

Bạn Nguyễn thị Lược (Saigon)

Đã nhận được bài của bạn.

Bạn Đào tân Giang

« Mộng gió » và « Những quả đấm », đang xem.

Bạn Đ.P. (Huế)

Không tiện đăng những bài các báo khác đã đăng.

Bạn Nguyễn văn Thân (Đà Nẵng)

Bài « Cổ xanh » chúng tôi vẫn chú ý đến tên nguyên tác giả nhưng không thấy chữ không phải chúng tôi đã bỏ qua.

Gửi tiếp về Tòa soạn những bài khác. Đợi.

Tuần báo Xã hội Văn hóa Nghệ thuật

ĐỜI MỚI

SỐ 63 - THỨ NĂM 11-6-53 d.l

MÔNG 1 THÁNG NĂM ẤM TỊCH

TRONG TẬP NÀY :

- Đặt lại các vấn đề với Pháp Trần văn Ân
- Cô Huân là người có phước trong cảnh vô phước Dương bá Dương
- Saigon Sống Việt Phương
- Ý và việc Hậu Nghệ
- Ảnh hưởng chớp bóng với trẻ con Xuân Vinh
- Ve và phượng (tùy bút) Tạ Kỳ
- Trường Cây Xanh (chuyện nhi đồng) Sài Giang
- Đôi bạn Ty Sắc
- Tình bạn (truyện cổ tích) Huy Phương
- Hoa học trò Xuân Yến
- Mùa hoa phượng Trường Xuân
- Tình du học sinh Đào nguyên Quý
- Thủy (tiểu thuyết 3 kỳ đang hết) Nguyễn Luân
- Vòng quanh Âu châu (du ký) của Lê quang Minh
- Ảnh sáng đô thành của cô Văn Nga

NGÀY MAI ĐÃ MUỘN RỒI

tiểu thuyết
phóng tác của Giang Tân

...VÀ NHIỀU MỤC KHÁC

BÌA IN 3 MÀU

TÒA SOẠN — QUẢN LÝ :

117 đại lộ Trần hưng Đạo — Chợ quán

(Giấy nói : 793 card)

Bài vở gửi về Tòa soạn xin viết một mặt giấy. Tòa soạn không có lệ trả bản thảo.

Thư từ, bưu phiếu : xin để tên TRẮC ANH.

Hộp thư 353 Saigon.

Nhà xuất bản Ngày Mới
xuất bản và phát hành

Hãy đọc TIN MỚI văn nghệ trào phúng
biết cái cười ý thức của người văn minh.

Phiếu

Số 31 Bạn « ĐỜI MỚI »

để dự cuộc «NGẠC NHIÊN» của nhà báo Đời Mới

Bạn hãy cắt đủ số phiếu này, bạn sẽ thấy nó giúp ích bạn rất nhiều
(Đời Mới số 61)

XIN LƯU Ý : Sách thuốc 1953 đã xuất bản, Quý Ngài gửi kèm theo 1\$00 tiền tem làm cước phí, chúng tôi sẽ gửi tặng.

Nhà thuốc: **ĐẠI QUANG**

số 27 đường Tổng đốc Phương — CHOLON

Nhà thuốc chánh
SOLIRÈNE
(Pharmacie Principale Solirène)

Dược sư

ĐÀO TRỌNG HIẾU

Tốt nghiệp trường

Đại học Paris

Trước nhà hát Tây — SAIGON

Bạn đọc đề ý

Bắt đầu tháng sáu (Ấn) ĐỜI MỚI
xuất bản ngày thứ năm mỗi tuần.
TIN MỚI ngày chủ nhật mỗi tuần.

Mỗi khi bạn thấy có hình vô ý thức,
xin bạn đừng thắc mắc, vì đó là giờ
chốt phải trả vào chỗ bài « bất tiện ».

PHÒNG XEM BỊNH

VỎ - VĂN - XUÔI

Diplômé d'état

C.C.K. de la Faculté Médecine de Paris

Chuyên trị : Nhức mỏi, sưng, trặc, tê, bại.

Buổi sáng : 8 tới 12 giờ

Buổi chiều : xin hẹn trước

CÓ CHẠY ĐIỀN

57, đường Taberd (trước vườn ông Thượng)

ĐẤT - VIỆT

CHUYÊN MUA VÀ BÁN CHO
QUÍ NGÀI :

Nhà cửa,

Phố xá,

Ruộng đất.

VÌ QUYỀN LỢI CỦA QUÍ NGÀI
XIN NHỚ :

ĐẤT VIỆT SỐ 20 ĐẠI LỘ BONARD

Điện thoại số : 23.409

SAIGON

Nhị Thiên
Đường
danh tiếng
lâu năm

Trị bá chứng
hay nhứt
47, rue Canton
CHOLON

Mỗi gia đình sáng suốt
nên chú ý mua sẵn :

1. — 1 gói

BEKINAN Tiên

(Euquinine activee)
cho trẻ em

Thuốc ban nóng thần hiệu
Quần thù số 1 ban nóng trẻ em

2. — 1 hộp

LONKINAN Tiên

(Quinine activee)
cho người lớn

Thuốc rét thần hiệu
Trị ban nóng và rét rất hay
Hygiène --- Santé --- Qualité

Pharmacie Tiên

98, Bd. Bonard — SAIGON

Chải
GOMFIX

người đẹp thêm trừ trướng tóc,
dễ tắm gội.

Brillantine

BOBEL

chế đúng như các hiệu âu mỹ
thơm dịu không trịnh.

Hồ Việt-Nam, dán

các loại giấy dính gờ không ra
đề bao lâu cũng không hư.

Phấn đánh giày da trắng hiệu
Hải-Quang, dễ đánh trắng

giày mềm dịu luôn. Bảo đảm tốt
hơn các hiệu phấn khác.

Cần nhiều đại lý do viên
PHƯƠNG MAI
185 F. Louis Saigon

Cô Huồn là người có phước
trong cảnh vô phước

Cũng vụ cô Huồn.

Báo hàng ngày, tờ nào cũng có thuật rõ vụ cô Huồn, một người đàn bà còn trẻ,
vì « ghen » đã thiếu rui chồng, nên bị Tòa kêu án 5 năm cấm cố (1). Không những
thuật lại án mạng và kết quả phiên Tòa xử, mà các báo còn thi đua « đánh trống »,
trước dư luận vụ « sát nhân » kia.

« Trưng cầu ý kiến bạn đọc về vụ cô Huồn »

« Đưa vụ cô Huồn ra trước Tòa án dư luận, cô Huồn
có đáng thương không ? »

« Cô Huồn không phải ác phụ, cô là người vợ chung tình »

Đó là những cái tit lớn làm cho người ta phải đề ý. Quần chúng (giới phụ nữ) xôn
xao một, các báo làm cho xôn xao lên năm, bảy. Các ông ký giả, và các ông chủ
báo, bỗng nhiên trở nên hăng người hết sức tốt, hết sức lo cho xã hội. Họ đập tắt
ngay tất cả các mối lo âu về ảnh hưởng vụ đồng bạc sục giá, họ bắt đầu quên sự « hồ
hết » vừa qua, họ không còn nghĩ đến sự sụp đổ của nền kinh tế quốc gia.

Họ thúc dấy một phong trào mới ;

Họ đặt ra một tiền lệ : so sánh tòa án pháp luật với tòa án dư luận.

Hèn gì người ta nói báo chí là quyền lực thứ năm của quốc gia cũng phải. Người
ta sợ các ông « làm báo » cũng có lý phần nào.

Bá Dương tôi sanh ra thuộc phái nam. Không biết may hay rủi ! Mà trót đã là
« đàn ông », tôi có bạn đàn ông. Bạn tôi, một người thổ thổ : « Vợ tôi mới hăm dốt
tôi, nếu tôi có mèo, vì sẽ có dư luận bình việc nó » ; Một người nữa thì thâm : « Không
khéo đàn bà họ lên chửi, mình khốn ». Bạn của tôi không dám nói lớn, sợ dư luận
gán cho trạng từ « phản động ».

Bá Dương cũng có bạn gái. Bạn gái của tôi, một người bảo : « Phải mà, cô Huồn
bị tội oan ». Một người khác, thiết tha hơn, nói : « Vừa vừa vậy, làm quá ơi sao
được. Mình cũng có con trai, nếu vợ nó dốt con mình, mình có vui chăng ? Đàn ông
người nào lại không có lẽ ».

Bá Dương tôi bắt suy nghĩ. Nếu phải cho ý kiến, thẳng tôi xin chạy ngay. Biết
bình bên nào ? Mà mình lại là đàn ông. Còn nói lấy công tâm, vì công lý, thì người tôi
không tin nơi « tôi », bởi vì cái tôi là cái đầy « thương ghét ». Mà hễ trông vào hình
cô Huồn, nghe báo kể chuyện cô Huồn, thì người tôi cảm thấy tội nghiệp, bởi vì cảnh
giết chồng không có trước mắt tôi, còn cảnh cô Huồn ngồi tù thì sờ sờ trước mắt.

Tôi thun người lại. Thử nhìn vào « nội tâm », thử xét « ngoại hình », thử nhìn
xã hội. Tạm quên vụ cô Huồn, quên ung và oan, chỉ nhớ một việc : so sánh tòa án pháp
luật với tòa án dư luận, và ghi một điều : người ta chọn rợn mua báo.

Rồi, mình thử chơi với chữ « nếu ».

Nếu Bá Dương là quan Tòa, Bá Dương sợ phải xử những vụ như thế ấy. Sự có ngày
dư luận đánh đổ tòa án một cách gián tiếp, mà « Bá Dương quan Tòa » sẽ thất nghiệp.

Nếu Bá Dương là « nhà cách mạng », thẳng tôi sẽ vỗ tay cười đắc chí.

Nếu Bá Dương là... con người có thể lực, là thẳng tôi sẽ xin gán « mè-đai » cho
các « ký sự chế tạo phong trào ».

Nhưng, kỳ thiệt Bá Dương chỉ là
thằng « ngược ngạo ». Không làm
Tòa, không biết « cách mạng », không
thể lực, Bá Dương chỉ xin viết một
bài « nói ngược », muốn được người
ta tin, người ta cũng không tin.

Dương Bá Dương

(1) Không nặng hơn tòa án trừng phạt thời thuộc địa lên án một người Việt bị tình nghi (?)

HÀNG INDO-COMPTOIRS

xuất nhập cảng—Đại lý các nhà sản xuất

130-136, đại lộ Galliéni—SAIGON

Điện thoại : 22.104—22.161

Địa chỉ điện tín : Indocom Saigon

CHUYÊN MÔN VỀ HÀNG HÓA

phụ tùng xe hơi, đồ sắt...

ĐẠI LÝ ĐỘC QUYỀN

- Sơn BERGER
- Bô thắng xe hơi EVERSTOP
- Pistons và bougies FLOQUET
- Giấy trần TITAN

- Bình chữa lửa MAIP
- Vật liệu của nhà COLLEX
- Máy may Thụy sĩ HELVETIA
- Tourne-disques SONIDEAL Thụy sĩ
- Đồng hồ đeo tay Thụy sĩ PHÉNIX
- Máy in tay (duplicateur)

« CITO RECORD »

Độc khắp Báo chí Ngoại quốc

PHÁI ĐOÀN LEO NÚI CỦA ANH ĐÃ LÊN ĐẾN ĐỈNH EVEREST

Đại tá Hant, trưởng đoàn leo núi của Anh vừa đánh lên về Luân Đôn là hai nhân viên trong phái đoàn của ông trong ngày 29 tháng 5 đã leo đến đỉnh Everest. Một người dẫn đường tên là Sherpa Tensing, và một người nữa tên là Sillarey, hai người này đã vượt đến 29.000 feet tức 9149 thước tây.

Tin tức này về đúng với giờ làm lễ gia miên nữ hoàng Elizabeth.

GIỐNG LẠC BÀ VÀ PHI CÔNG LÀ PHI CƠ PHẢN LỰC

Vấn đề giải phẫu học và sinh lý học về loài lạc đã đem lại nhiều điều hay mới cho những phi công lái phi cơ phản lực. Ba giáo sư về y khoa của Mỹ định tới Phi châu để nghiên cứu kỹ về loài vật này. Trong lúc cho phi cơ hồ nhào, phi công hay bị bất tỉnh vì áp lực của máu trong huyết quản xuống rất đột ngột. Ở bị thiếu máu, thiếu cả đường khi.

Ở giống lạc đã chứng ta thấy rằng khoảng cách từ đầu đến tim rất xa cách. Máu phải chảy qua một « chặng đường » khá xa mới đến óc được. Trường hợp của con lạc đã cũng giống người lái phi cơ phản lực. Nhưng theo lời các bác sĩ, trong cơ thể của lạc đã, sức ép của máu cao. Việc cần phải tìm biết là máu lên óc như thế nào và cách cấu tạo các huyết quản ra sao.

Phương pháp nghiên cứu này còn có cái lợi nữa là giúp cho các bác sĩ biết rõ các bệnh về tim và các huyết quản.

(New York Times)

ẤN ĐỘ HẠN CHẾ XUẤT CĂNG VOI RA NGOẠI QUỐC

Voi gây cho chính phủ Ấn Độ những khó khăn về thương mại và ngoại giao. Trong địa hạt thương mại, Ấn Độ chỉ cho xuất căng mỗi năm 120 con ra ngoại quốc vì mỗi năm những người săn cũng chỉ bắt được chừng 200 con mà thôi.

Năm 1952, Ấn Độ tái sang Anh 3 con, qua Mỹ 31 con, và 28 con qua Đức.

Cũng vì vấn đề voi mà giữa Ấn Độ và Hồi giáo đã xảy ra lâm vụ bất bình.

Voi ở Hồi đã vượt qua biên giới Ấn một cách trái phép.

Khi ở Ấn Độ cũng xuất căng rất nhiều. Một nghị viện bệnh vực cho loài khi, đã phản kháng trước nghị viện về việc cho xuất căng loài bốn chân này ra ngoại quốc. Theo lời ông những vật này sẽ phải chịu nhiều đau đớn khi vào các phòng thí nghiệm.

Một đại diện chính phủ đứng lên nêu những tai hại do loài khi gây nên. Khi đã phá đến 5 đến 7 phần trăm mùa màng ở Ấn Độ nhiều tình đã phải nêu giải thưởng cho những người nào đã tìm cách giết hoặc bắt được loài thú này.

(Manchester Guardian)

NỮ UỐC, THÀNH PHỐ BẦM NHẤT HOÀN CẦU

Nhà nữ tiểu thuyết gia Mỹ Edna Ferber, tác giả cuốn « Show Boat » và « Giant » vừa nêu lên một vấn đề làm cho nhiều người rất đối ngược nhau. Sau khi ở lại lâu ngày ở Âu

Châu lục trở về Nữ Ước, vừa xuống tàu « Queen Elizabeth », nữ sĩ đã tuyên bố :

« Nữ Ước là thành phố bầm nhất hoàn cầu Nữ Ước giống như một người đàn bà đẹp nhưng không biết săn sóc lấy mình »

Những lời phản kháng nhao nhao nổi lên. Ông Andrew Mulrain phụ trách về vệ sinh

thành phố đề nghị với nữ sĩ Edna Ferber đến thăm Nữ Ước để thấy rõ lời tuyên bố của nữ sĩ là không đúng với sự thật. Theo lời ông Mulrain đó là những lời chửi rủa chưa chặt nhất đối với những người phụ trách về vệ sinh trong thành phố. Các báo công phần. Nhiều tờ đem vấn đề ra điều cợt.

Tờ Chicago Tribune phân đối và tuyên bố chắc chắn thành phố Chicago bầm nhất hoàn cầu chứ không phải thành phố Nữ Ước. « Nữ sĩ Ferber chưa thấy những con chuột trong thành phố. Những con chuột này đẹp lắm. »

Riêng đối với Ferber, nữ sĩ đã đạt được kết quả mong muốn : mọi người nhắc đến chuyện về của nữ sĩ.

(Chicago Tribune, Daily News
New York Herald Tribune U.S.A.)

NGÔI NHÀ CHOC TRỜI CAO THỨ HAI Ở NỮ ƯỚC SẴN BÀN

Ngôi nhà Chrysler Building cao thứ hai ở Nữ Ước sập bàn với giá là 24 triệu triệu mỹ kim. 2 năm trước đây ngôi nhà Empire Building bán với giá 18 triệu triệu.

Ngôi Chrysler Building gồm 77 tầng lầu hai ngôi nhà phụ, một ngôi 32 tầng và một ngôi 33 tầng.

(« Daily Telegraph » Londres)

NHỮNG VIÊN THUỐC ĐẶC BIỆT CHO CẢNH BINH

Trong dịp lễ gia miên nữ hoàng Elizabeth có

bánh trăm cảnh binh Luân Đôn phải làm việc luôn 26 tiếng đồng hồ, vì thế họ phải mang theo cả hai phần ăn trưa và chiều.

Ban trật tự sẽ gồm có : 17.000 cảnh binh của sở cảnh binh Anh, 5.000 ở các tỉnh gửi đến, thêm 72 nữ cảnh binh và 2.000 các viên thanh tra.

Mọi người cảnh binh có sẵn những viên thuốc uống để lấy lại sức khoẻ và để kích thích thần kinh, nhất là những người phải giữ trật tự ở những nơi có « xe rồng » đi qua.

(Daily Herald — Londres)

NHÌN MÂY ĐỂ BIẾT NHỮNG LUỒNG GIÓ ĐI TRÊN THUỶ TĂNG KHÔNG KHÍ

Các nhà khí tượng học Mỹ đã mở rộng các cuộc nghiên cứu về « luồng gió » mà họ cho là « gió huyền bí đi trên không khí » với một tốc độ vô cùng nhanh chóng.

Việc định đoạt « luồng gió » một cách nhanh chóng hiện đang giúp cho sự lưu chuyển trên không và việc phòng ngừa khí tượng được phát triển rất nhiều.

Gần đây những cuộc nghiên cứu của Bác sĩ Vincent J. Schaefer, một nhà bác học nghiên cứu điều kiện trong Công ty Điện khí (General Electric Company) cho biết rằng « luồng gió » nổi trên trời với một tốc độ là 128 — 320 cây số một giờ ở một độ cao từ 6.000 đến 15.000 thước. Bác sĩ Schaefer còn báo cáo rằng có khi tốc độ của những ngọn gió ấy lại nhanh gấp tốc độ của những phi cơ bay cao.

Các nhà bác học tin tưởng rằng luồng không khí đó là căn nguyên của nhiều điều kiện khí tượng bất thường, mà từ trước đến nay người ta không giải thích được. Thí dụ : luồng gió có thể mang khí lạnh một cách nhanh chóng từ miền Bắc đến những lục địa miền Nam hoặc mang khí nóng miền nhiệt đới đến miền Bắc trong vài giờ đồng hồ. Nhiều trận lụt, hạn hán, nắng hạn hoặc giá lạnh cũng đều chịu ảnh hưởng của luồng gió ấy.

Ngày trước thì thật không có một phương tiện nào để xác định luồng gió một cách nhanh chóng, hầu loạn báo cho các phi công biết, hoặc để nghiên cứu hiện tượng của thời tiết. Những cuộc nghiên cứu của bác sĩ Schaefer cho biết rằng có thể xác định chiều đi của những ngọn gió ấy bằng cách quan sát một cách thấu đáo sự cấu tạo của mây, công việc này do các trạm khí tượng ở khắp các nơi phụ trách.

Bác sĩ Schaefer tuyên bố : (Bốn loại mây đặc biệt, được dùng để chỉ định luồng gió với tốc độ nhanh chóng, đã được các nhà chuyên môn đặt cho những tên đặc biệt khoa học, đại để như : (Cirrus), (Cirrocumulus), (Alto-cumulus), và (Billowing Altocumulus). Các loại mây này thường bay từ chân trời này đến chân trời bên kia theo những đường đi thẳng góc với luồng gió.

Ta còn thấu đạt được nhiều nhận xét khác vì cách định đoạt trực chính của luồng gió, và các ngọn gió giống gần mặt đất. Bác sĩ Schaefer nói : Khi luồng gió gần đất thì mây kéo dài trời cho lấp từ 1/10 đến 9/10 bầu trời, và chỉ trong không đầy nửa giờ đồng hồ thì trời đen ngịt.

ĐỜI MỚI số 63

THỜI TIỀN

KIM NHẬT THÀNH

CHÂN trời mặt trận Triều Tiên quang đãng hứa hẹn, sau bao nhiêu tháng ngày bần cần, ngừng rồi lại tiếp tục. Sau cùng, trưởng phái đoàn L. H. Q. tướng Harrison và trưởng phái đoàn Trung Hàn tướng Nam Nhật đã thỏa thuận mọi khoản về việc ký kết đình chiến. 26-6-53, ngày kỷ niệm năm chiến tranh thứ ba ở Triều Tiên, có thể là ngày hòa bình trở lại. Tướng Mark Clark đại diện cho L. H. Q. và tướng Trung Hoa Bành đức Hoài cùng chủ tịch bắc Triều Tiên Kim Nhật Thành đại diện Trung Hàn sẽ ký tên vào hiệp định đình chiến.

Dư luận Mỹ đã tỏ ra lạc quan và tin tức của Nga cũng hy vọng lần này có thể đình chiến thực sự.

TRONG lúc hòa bình sắp thực hiện ở T. T., đại biểu Anh tại L. H. Q. tuyên bố : L. H. Q. đã nhìn nhận sự có mặt của Nga ở mà bác bỏ Trung Cộng là một điều vô lý. Và nhấn mạnh rằng nhiệm vụ của L. H. Q. là giúp cho khối Tây phương thương thuyết với khối Cộng sản.

Tại Bắc kinh, phái đoàn Pháp đã ký kết một hiệp ước thương mại với Trung Cộng, mở đầu cho cuộc giao dịch giữa đôi bên.

MENDÈS-France thiếu con số 13 thăm, nhào về vấn đề Đông dương, mà ông tuyên bố sẽ có một hành động mạnh bạo (nghĩa là mở ngay cuộc thương thuyết để chấm dứt chiến tranh) Đến lượt ông Bidault, ngoại trưởng của nội các Mayer vừa bị lật đổ, được vời ra để giải quyết cuộc khủng hoảng đang kéo dài.

Hai trở lực không một chánh khách nào có thể tránh khỏi : là vấn đề Đ. d. và tài chánh suy sụp của nước Pháp. Bidault tuyên bố hy vọng sẽ làm nhẹ bớt gánh nặng của Pháp ở Đông dương bằng cách trao nhiệm vụ này cho hội nghị tay ba Mỹ Anh Pháp sắp họp ở vù lao Bermudes cuối tháng sáu này. (Bidault là người đã cương quyết chống lại việc quốc tế hóa Đ. D.)

Ngô lời đồng ý với các ông Reynaud và Mendès France về những dự định của hai vị thủ tướng hệt này, Bidault sẽ đưa ra kế hoạch giải quyết Đ. D. trong phương diện tổng quát về các vấn đề Viễn Đông hay là thương thuyết gián tiếp hoặc trực tiếp cách nào đây ? Và Pháp sẽ nhờ Anh—Mỹ ủng hộ như thế nào, còn đợi xem ông Bidault có vượt qua cơn phong ba tấn phong trong tuần này không đã.

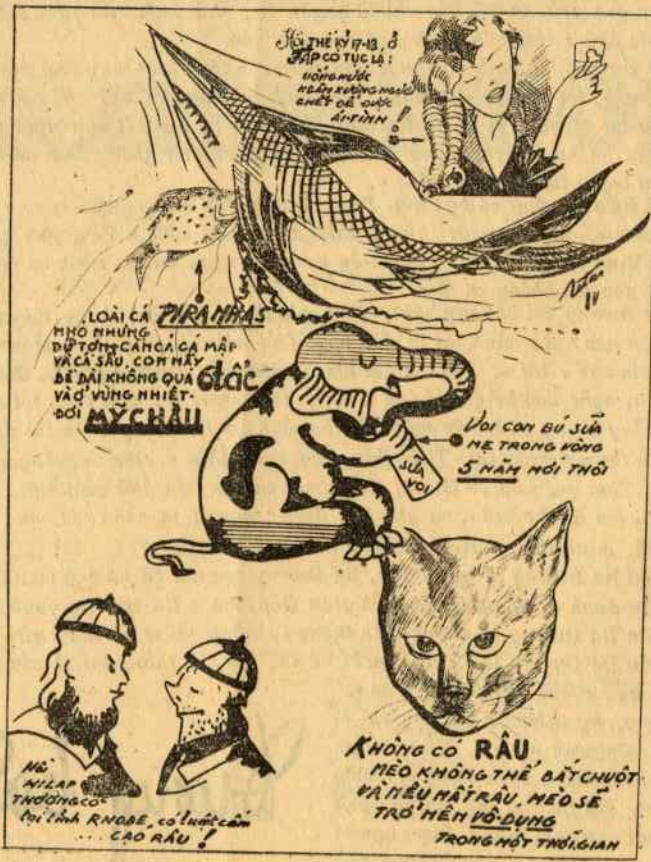
Về các cuộc thương thuyết có thể khai diễn trong trường hợp được cử làm thủ tướng, ông Bidault tuyên bố sẽ « hỏi ý kiến các quốc gia Liên kết và đồng thời chú trọng đến tình hình chung Á châu. »

TRƯỚC khi hội nghị Anh—Pháp—Mỹ nhóm họp, Eisenhower cho hay « Sẽ không có vụ Munich mới (ám chỉ sự đầu hàng trước Hitler hồi 1939) và đồng thời không thể có chiến tranh tổng quát vì một trận giặc tàn thời sẽ rất tàn khốc. Tôi đi Bermudes để gặp gỡ vài người được nói về những điều này... »

Theo lời tổng thống Mỹ, thì chiến tranh thế giới thứ ba sẽ không xảy ra.

Thủ tướng Ấn độ đề nghị một cuộc gặp gỡ từ cường để giải quyết chung vấn đề hòa bình thế giới. Liệu rồi có đi đến đâu không ?

THẾ NHÂN
9 - 6 - 53

ĐẶT LẠI CÁC VẤN ĐỀ VỚI PHÁP

của TRẦN-VĂN-ÂN

SAU bài «lành mạnh hóa tiền tệ» và bài «phê bình diễn văn của ông Nguyễn Đệ», có nhiều bạn Đòi Mới nghĩ muốn thấy ký giả kết luận. Thực ra thì kết luận đã có trong hai bài ấy rồi. Tưởng rằng bắt tất nói rõ hơn, ký giả không nghĩ vạch một đường lối tiến triển chánh trị. Nhưng, trót đã có người nghĩ muốn, ký giả xin tiếp theo và bộc bạch đôi lời, gọi là đóng góp phần nào vào công tác hoàn thành độc lập quốc gia.

Trước khi bàn đến điểm chánh, ký giả xin thưa với bạn đọc rằng, phạm luận chánh trị thì ta phải đề qua một bên vấn đề thương ghét, phải đặt vấn đề mà ta định bàn trong khuôn khổ tổng quát, phải nhận chọn tiến trình của thời cuộc và phải biết có người trong khi ta biết có ta.

Ấy vậy khi tôi nêu lên đề tài «đặt lại các vấn đề Pháp», tôi không có chút ý nghĩ đoạn tuyệt với Pháp, cũng không có chút bợn giận hay nghi kỵ, chẳng những mà tôi còn tin quyết rằng độc lập không phải là biệt lập, độc lập cho ta cũng là độc lập cho người, và độc lập với độc là liên lập, và liên lập là tương thân hỗ trợ. Muốn sống còn phải nghĩ sống còn chung, muốn tiến bộ phải có sự trao đổi văn hóa, có sự nâng đỡ kinh tế lẫn nhau, có sự điều hòa trong sự cân phân lực lượng. Như vậy, khi đọc tới, bạn đừng tưởng rằng tôi có ý chống dân tộc này hay dân tộc nào.

Xét kỹ ra, khi ta nêu cao vấn đề, khi ta thấy nước ta ở trên thế giới có bao nhiêu dân tộc khác, khi ta muốn cho nhân oai đi tới hòa bình thực sự và thịnh vượng, thì vấn đề chống dân tộc khác không còn, mà chỉ còn vấn đề dân tộc hiệp lực.

TẠI SAO PHẢI ĐẶT LẠI CÁC VẤN ĐỀ VỚI PHÁP?

Sở dĩ phải đặt lại các vấn đề với Pháp là vì giữa Pháp Việt đã có vấn đề trên 80 năm nay, và trước đây 6, 4 năm các vấn đề xưa đã đổi, để thay vào những vấn đề mới; rồi những vấn đề mới, 6 năm trước ấy đến nay lại hóa ra cũ do sự biến chuyển quá mau lẹ của tình thế.

Một vấn đề khi đã giải quyết, không phải đầu hôm sớm mai,

muốn là ta có thể đặt lại. Mỗi khi vấn đề được đặt lại là có sự thay cũ đổi mới, có sự thay chiều đổi hướng của thời cuộc, có sự nứt nở bên trong, có điều bắt buộc bên ngoài, làm cho song phương cảm thấy mình sống ngộp không thể tiến triển được. Phải đặt lại các vấn đề với Pháp bởi vì Pháp đã tự mình nhìn nhận không thể tiếp tục bắt tay nhau trên lập trường mấy năm nay với bao nhiêu thỏa hiệp do thời cuộc chỉ định; phải đặt lại bởi vì thời cuộc chỉ định thỏa hiệp trước đã biến đổi.

Một bằng cứ rõ rệt là Pháp không thể đảm bảo đồng bạc Đông dương trên nền tảng đã qui định. Quyết định đem đồng bạc 17 quan xuống 10 quan không phải là một quyết định của tình thương ghét mà là một quyết định do tình hình kinh tế lý tài bất buộc.

Hẳn bạn không lạ gì sự mất thiết liên quan giữa giá trị tiền tệ với nền kinh tế của một nước. Pháp giá tiền tệ có thể khuynh đảo cả một nền kinh tế. Làm việc ấy, chắc là chánh phủ Pháp đã cân nhắc kỹ lưỡng. Biết rằng quyết định phá giá đồng bạc có ý nghĩa cắt đứt kinh tế giữa chánh quốc (Pháp) và liên quốc (Lào, Miên, Việt) một phần lớn, mà Pháp buộc lòng phải áp dụng biện pháp tai hại, là Pháp có những

lý do buộc phải như thế.

Ở đời, việc trong nước hay việc quốc tế, đều đặt trên nền tảng kinh tế cả. Kinh tế bị cắt đứt thì chánh trị và quân sự cũng phải theo một chiều.

Chính vì ký giả nhận chọn tình thế nước Pháp, thấy từ lâu Pháp sẽ đi tới cảnh ngày nay, nên ký giả không bao giờ có ý nghĩ phản đối, có lòng phần nộ hay oán trách. Trái lại, đứng về mặt tình cảm, chính lúc này là lúc ta nên thương và hiền nước Pháp hơn lúc nào cả. Có như thế ta mới có thể đặt lại các vấn đề với Pháp.

PHẢI ĐẶT TRÊN CƠ SỞ NÀO?

ĐANG lẽ ta phải hỏi trước có những vấn đề nào, nhưng ta cần xét coi cơ sở của các vấn đề mà ta sẽ đặt ra là như thế nào. Nếu ta biết rõ trước đây Pháp Việt thỏa hiệp trên cơ sở nào, trong tình thần nào, với mục đích nào, thì nay ta có thể nói rõ cơ sở mới. Nói mới chứ thực ra không mới bởi vì nó nằm trong nguyên vọng của dân tộc và từ lâu rồi. Ta không thể nói rằng trước đây Pháp đối ta, bởi vì chánh trị không biết «thiệt và dối» mà chỉ biết «đổi tỷ lệ lượng», biết mạnh thì hơn, yếu thì kém. Ta phải nhìn nhận rằng trong sự hùn vốn năm 1949 và tại Pau 1951, vốn của ta rất ít ỏi cả về hai phương diện tài trí về kỹ thuật và sức mạnh.

Chánh phủ Pháp long trọng nhìn nhận nền độc lập của Việt Nam, nhưng nền độc lập này có một khuôn khổ gọi là Liên Hiệp Pháp. Đó là về mặt chánh trị và ngoại giao. Về mặt kinh tế thì nước Pháp đóng vai vừa tài phán vừa lãnh đạo ba nước Lào, Miên, Việt. Những ủy ban bốn nước là cụ thể của nguyên tắc kia. Về mặt quân sự thì hoàn toàn do Pháp lãnh đạo và chỉ đạo. Mặc dầu tinh thần liên hiệp được tuyên bố là tinh thần bình đẳng, và mục đích là thịnh vượng chung của L.H.P. nhưng tinh thần ấy không được thực hiện rõ ràng.

Với sự biến chuyển của tình thế, thỏa hiệp quân sự được nới rộng, nhưng các quyền lực vẫn ở nơi người Pháp. Về mặt kinh tế thì ủy ban bốn nước năm chênh ềnh đó. Trong hiện tình quốc gia, chánh trị vốn bị quân sự và kinh tế chỉ phối,

ĐỜI MỚI số 63

thì bất lất phải nói đến chánh trị. Ta lại thấy rõ rằng vụ phá giá đồng bạc làm cho nền chánh trị phải lay chuyển. Nếu cơ sở của nó đặt trên ý chí quân chúng thì khó mà tránh được những cuộc khuynh đảo lớn lao.

Chỉ nhìn vào thực tế thì ta đủ thấy thỏa hiệp trước có tánh cách biến chuyển, như Ông Bửu Lộc, người có trọng trách định lập với Pháp hiệp ước 8-3, đã có lần tuyên bố. Bản chất của sự thỏa hiệp trước vốn là biến chuyển thì một khi cuộc thế xoay chiều là thỏa hiệp mất tánh cách tồn tại.

Ngày nay, nếu ta đặt lại các vấn đề với Pháp thì ta không còn giữ được cơ sở trước.

Đứng về thực tế mà nói thì nhiều nước độc lập có thể cắt sứt chủ quyền quốc gia mà liên kết nhau, nhưng tư cách độc lập của mỗi nước không mất. Chính nhà lãnh tụ xã hội Pháp, Ông Léon Blum, cố Thủ tướng, có lần vạch rõ quan niệm trên.

Nếu ta nhìn nhận còn phải bắt tay với Pháp thì ta đừng quên nguyên

tắc kia. (Thật ra, lúc nào ta cũng muốn bắt tay với những dân tộc văn minh). Ta cần có đủ độc lập, cần trở nên một cá thể hay đơn vị quốc gia dân tộc, để ta có thể dùng đơn vị ấy làm cái vốn mà hùn hiệp với Pháp, hay với nước nào khác. Một nước bán thuộc địa, hay bị bảo hộ, không thể nói liên kết với nước khác một cách bình đẳng được.

Hoặc nước ta độc lập, hoặc không độc lập, chứ không thể độc lập trong một khuôn khổ. Nước Việt Nam độc lập rất có thể hiệp với nước Pháp độc lập mà thành lập một liên hiệp. Vì sự liên hiệp này, cả Pháp và Việt ưng chịu cắt bớt chủ quyền quốc gia để xây dựng thịnh vượng chung, cũng như nước Pháp có thể liên hiệp với Anh Mỹ và nhiều nước khác trong liên minh Bắc Đại Tây Dương. Họ thối nhượng nhau về mặt chủ quyền quốc gia, nhưng họ vẫn là nước độc lập.

Trên cơ sở mới để liên hiệp với Pháp không còn quyền lãnh đạo thuộc về một nước, nghĩa là không có phụ quyền (paternalisme). Phạm nói phụ quyền phải nói có lực lượng để bảo hộ, hoặc về mặt kinh tế lý tài, hoặc về mặt quân sự. Ở đây, trong liên hiệp mà ta muốn đặt ra với Pháp, thì cả hai Pháp và Việt không ai có thể bảo hộ ai về hai mặt kinh tế lý tài và quân sự. Thế thì dù muốn duy trì phụ quyền cho một bên cũng không

ĐỜI MỚI số 63

thể được.

CÓ NHỮNG VẤN ĐỀ NÀO TA PHẢI ĐẶT LẠI VỚI PHÁP

CÓ tất cả những vấn đề quan thiết đến đời sống của hai dân tộc, và có thể không có vấn đề nào cả. Ta nên thành thật nói với Pháp rằng vì lẽ sống còn của hai dân tộc, vì lợi quyền của hai nước, chúng ta nên có can đảm mà nhìn vào thực tế với mắt thực tế. Chúng ta cố giữ cái gì lớn và lâu dài hơn là hối tiếc cái nhỏ, những cái làm cho song phương phải xung đột nhau.

Đời sống của một dân tộc và sự phát triển đời sống bao gồm những vấn đề về bốn phương diện, kinh tế lý tài, chánh trị quân sự và văn hóa.

Một nước có thể cắt sứt chủ quyền quốc - gia để liên kết với nhiều nước khác nhưng không thể hy-sinh nền độc lập

Về mặt văn hóa không người Việt Nam nào chối từ ảnh hưởng của Pháp, và cũng không có ích lợi gì mà từ khước. Có phần chắc là nước Pháp sẽ giữ mãi ảnh hưởng văn hóa ở xứ này nếu tình hữu nghị Pháp Việt không bị cắt đứt.

Về mặt quân sự thì người Việt không nên có ý nghĩ nhờ Pháp giữ mãi binh lính ở đây. Điều ấy Pháp chắc chắn không thể làm được, vì lý do tài chánh và tình hình Âu châu. Pháp cần rút binh và cần bộ quân sự về để quân binh với binh của Đức quốc, và nên tài chánh quốc gia của Pháp không cho phép Pháp phung phí tiền bạc để nuôi lâu dài một bộ

đội Viễn chinh.

Về mặt kinh tế lý tài thì Pháp nên thối nhượng đôi phần, nhất là đừng giành quyền tài phán kinh tế ở Đông-dương nữa. Việt nam có thể dành cho Pháp một mớ đặc quyền, nhưng đặc quyền không thể quá mức, sự quá mức có thể làm ngẹt sự phát huy kinh tế của cả một dân tộc.

Khó thỏa hiệp nhất là về phương diện kinh tế, và nếu được, thỏa hiệp kinh tế là điều kiện siết chặt nhất hai dân tộc.

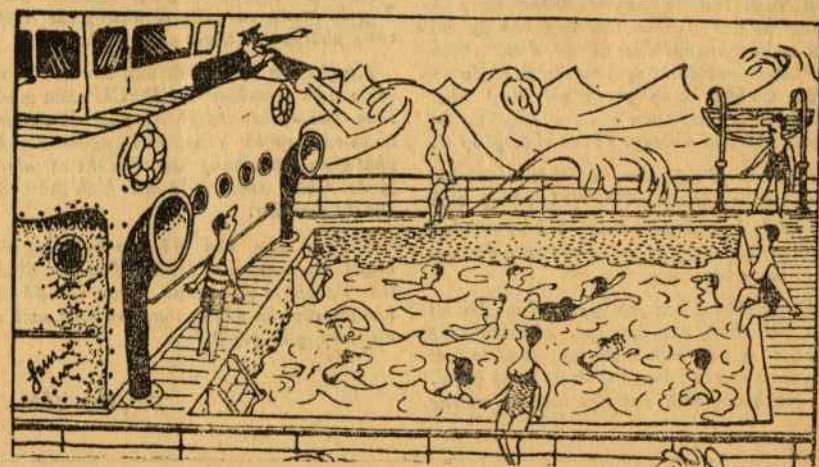
Về mặt chánh trị thì khỏi phải đồng dài. Xong phần kinh tế là tự nhiên chánh trị xong theo. Khi ấy ngoại giao của Việt nam sẽ được hoàn toàn độc lập, cũng như Ấn độ, mặc dầu là hội viên Liên hiệp Anh, nhưng

vẫn giữ tư cách độc lập; bằng cớ là trong lúc Anh găng với Ai-cập, Ấn-độ thân thiện với nước này. Ta không nên quên rằng về mặt không gian Ấn độ với Anh cũng như Việt nam với Pháp quốc, hai nước cách biệt rất xa nhau, chánh

trị và kinh tế rất không giống nhau.

Tựu trung, khó giải quyết nhất là vấn đề kinh tế lý tài. Đồng quan của Pháp vì lẽ nền kinh tế và xã hội của Pháp rồi ben thì thật khó mà dùng làm bản vị cho đồng bạc. Tuy nhiên ký giả không vội lên tiếng đòi tách đồng bạc ra khỏi đồng quan một cách đột ngột. Có bao nhiêu vấn đề mà ta cần xét trước mới có thể tách tiền tệ ta ra khỏi đồng quan được.

Đề chấm kết bài này tôi chỉ có một lời, là có song phương mới có vấn đề và đặt lại vấn đề. Nếu ta muốn đặt lại mà Pháp không biết có ta, và ta không có sức làm cho Pháp biết có ta, thì bao nhiêu vấn đề đều hóa ra vô vấn đề.

Thuyền trưởng. — Xin các ông bà cứ tâm tự nhiên, nước ngập tàu sẽ thay nước trong bể bơi.

LẤY MẮT NGƯỜI VIỆT XÉT VIỆC XÃ HỘI

CHẾ ĐỘ ĐA THÊ PHẢI LÀ NGUYÊN NHÂN CÁC VỤ GHEN TƯƠNG GIẾT CHỒNG KHÔNG?

phải chăng nó chỉ là một hình thức của chế độ tư hữu?

TRỌNG YÊM

Các bạn,

BÁO hàng ngày đang bận rộn vụ có Hườn (hay Quên). Họ đồng thanh đưa cái án năm năm cũ ra trước Tòa án dư luận. Lễ tự nhiên là dư luận xôn xao vì bị kích thích. Một số đông người trong xã hội cũng thích được dịp tham gia cho ý kiến để đứng lên làm Tòa án. Một số khác thì không rảnh mà để ý tới vì lễ sinh hoạt quá khó khăn.

Giữa lúc người ta bàn tới nói về vụ có Hườn giết chồng vì ghen, rồi bị 5 năm tù, thì có người bàn đến hội ý kiến tòa soạn Đời Mới. Đa số anh em không muốn cho ý kiến. Ông chủ nhiệm bảo nên chờ xem dư luận biến thiên như thế nào.

Nhưng rồi, cả chủ nhiệm và nhân viên tòa soạn không tránh được sự bắt buộc phải có ý kiến. Lễ tự nhiên là nhiệm vụ nói rõ lập trường Đời Mới trong vụ này thuộc về Trọng Yêm không từ chối được vì trời đã phê việc xã hội.

Mặc dầu phải « phê », nhưng ký giả không đi ngay vào cái đề Có Hườn. Được đọc một tờ nhật báo, dưới ngót bút của một ký giả, Ông Huy Thanh, báo: Chế độ đa thê còn dung dưỡng ngày nào thì xã hội V.N. còn còn những vụ án dốt chồng. Trọng Yêm xin thưa rằng không đồng ý.

Không phải vì chế độ đa thê mà sanh ra các vụ vợ giết chồng. Một người bạn, từng ở Âu châu lâu năm, khi nghe qua, bảo với chúng tôi: « Nói láo, nói lếu. Ở Âu châu không có chế độ đa thê mà các vụ đàn bà ghen giết đàn ông vẫn nhiều hơn ở Việt Nam. Những người không từng ở Pháp, họ tưởng đàn ông bên ấy chỉ một vợ một chồng. Chớ có dè dặt, chính ở Pháp người đàn ông hữu sản có nhiều vợ nhất. Có khác là họ không gọi là vợ nhỏ. Họ gọi là « người yêu », là « mèo », họ muốn nhà cho ở riêng. Thì có khác gì vợ lẽ.

Còn nói về mối dâm, ở Pháp chính khi đóng cửa « các nhà số » bịnh phong tình còn nhiều hơn khi có « nhà thờ ». Ở Anh Quốc người ta trai gái ở các góc đường, dưới cầu; bên công.

Đó là lời nói của một người bạn. Để tới thử giải thích với bạn đọc, chế độ đa thê là pháp lý hóa một thực tại, là pháp luật cho phép người đàn ông được cưới vợ lẽ. Ký giả không bình vực đạo luật ấy, nhưng

ký giả đứng hẳn trên lập trường không khen không chê bởi vì ký giả coi đó là thành quả của chế độ tư hữu, làm cho con người xây dựng mọi quan niệm quanh quẩn bên tư hữu, cho đến tình ái cũng không tránh được ảnh hưởng. Lắm khi hai bên tường là yêu nhau, mà kỳ thiệt tình yêu của họ bị của cải chi phối rất nặng.

Giải quyết nạn mãi dâm, một tai hại xã hội, hay giải quyết các vụ ghen tương chém giết nhau bằng cách chữa cái « ngọn » thì không giải quyết gì cả. Không phải vì pháp luật nhìn nhận người đàn ông được quyền có nhiều vợ, hay vì trong xã hội thông thường người đàn ông hay có « mèo », mà xảy ra vụ giết nhau. Cho rằng vì đa thê mới có vợ giết chồng, là có những quan niệm nhân sinh nông nổi.

Cần nghĩ tới những lý do khiến người đàn ông có nhiều « tình riêng », cần hiểu thế nào là tình trong chế độ tư hữu, cần xét qua các lý do gốc rễ trong xã hội, cần có quan niệm nhân sinh trong một xã hội có công lý, và bình đẳng, sau đó ta mới có thể giải quyết các vụ rắc rối xã hội về hình thức, do cơ cấu xã hội tạo nên.

Đây là một vấn đề vô cùng phức tạp, nếu ta cần tìm áp dụng quan niệm nhân sinh của chế độ phong kiến, hay tư sản. Và khi nào ta chưa đạt đến một xã hội cơ cấu trên nền tảng công lý và bình đẳng thì ta còn thắc mắc mãi về các tai nạn như đa thê, mãi dâm, cướp bóc, vãn vãn.

Từ khi loài người biết văn minh kể cũng đã nhiều thế kỷ, hỏi vậy các rắc rối xã hội có bớt chăng? Lúc nào cũng như lúc nào, mặc dầu pháp luật trừng trị, nghiêm khắc. Tuy là tan rã cải thiện, nhưng cải thiện chưa phải là món thuốc chữa bệnh.

Ký giả xin không đi sâu vào đề, vì nó sẽ lôi cuốn thêm lắm vấn đề. Chỉ nhấn mạnh rằng chế độ đa thê không phải là nguyên nhân của sự bất công khiến người đàn bà phải ghen, phải hận. Đa thê có nhiều lý do. Chén chắn nó là một hình thức của chế độ tư hữu.

Ta còn lắm vấn đề cần bàn phải giải quyết gấp hơn vụ có Hườn, hay vấn đề đa thê. Và khi ta giải quyết được vấn đề cần bàn thì các vấn đề tùy thuộc vào từng sanh sẽ được tự giải quyết lấy.

TRỌNG YÊM

TÌM HIỂU CHÍNH TRỊ

Ông Mendès France không được tấn phong vì một bài toán chánh trị

ÔNG Mendès France ra trước Quốc Hội được 301 thăm, ông thiếu 13 thăm, căn cứ nơi Hiến Pháp đề tứ cộng hòa, Ông không được tấn phong thủ tướng Pháp. Các báo Pháp dựa vào tài liệu chánh thức cho rằng ông Mendès France rất vì vấn đề Đông dương. Chủ trương thương thuyết của ông không được 314 thăm tán thành.

Nhưng, đó là bài toán chánh trị. Nếu người ta làm bài theo toán học dạy trong các trường thì quả Ông Mendès France có trên 401 thăm. Bởi vì tất cả nghị sĩ cộng sản đều không bỏ thăm cho ông tại Quốc Hội, nghĩa là không ủng hộ ông làm Thủ tướng, mà kỳ thiệt thì tất cả họ đều kêu gào thương thuyết. Chỉ vì ông Mendès France là người thuộc đảng cấp xã mà ông không được thăm cộng sản.

Căn cứ vào cuộc đầu phiếu tấn phong thủ tướng tại Quốc Hội Pháp, chánh khách có thể nói rằng ý kiến thương thuyết được đa số nghị sĩ tán thành. Ý kiến này còn tiến triển. Như vậy là chánh trị của Pháp đang tiến trên cái đà chấm dứt chiến tranh Đông dương bằng sự thương thuyết.

Tuy nhiên, như trong bài trước ký giả có nói qua, còn yếu tố khác làm trở ngại nặng chủ trương thương thuyết, yếu tố này thoát ly hẳn quyền lực của Pháp. Tôi muốn nói sự liên minh của Pháp với Mỹ với sự nương nhờ nơi Mỹ.

Vì vậy mà luận lý chánh trị không giống luận lý triết học. Bài toán chánh trị là một bài toán làm bằng mâu thuẫn chứ không bằng con số.

VĂN LANG

TIN MỚI

Số 12 ra ngày Chúa Nhật 14-6-53

8 TRANG TRẢO PHÚNG (tranh và bài) TRONG 12 TRANG LỚN

Giáo sư Kỳ Nôm với chế độ đa thê — Có đầu dư giấy làm cho chuyện xoang — Tội (Josephine Baker) rất đa tình — Saigon say... tình — Đoạn chốt tiểu thuyết « Anh hùng rơm ». Ông Cả Bò Lạch.

SỐ TỐI: « Đông Ky Sắt », một chuyện cười dài tả đời một kiếm khách cuồng.

VÀ SẮP ĐĂNG: « Kẻ thù của Hiệp Lịch » một truyện cười dài bất tận vô cùng đặc sắc và hấp dẫn.

Ý VÀ VIỆC

THỜI GIAN SỐNG CỦA NỘI CÁC PHÁP

THEO một bản thống kê thì từ ngày giải phóng được ách quốc xã Đức, Pháp đã hay đổi nội các 18 lần. Tính trung bình một nội các sống được 5 tháng 25 ngày, và nội các đứng lâu nhất là của tướng de Gaulle, ngắn ngủi nhất là của Queuille, chỉ ngắn được có 3 ngày.

Người ta tính nước Pháp đã tiêu phí hết 5 phần trăm đời chánh trị để thay đổi nội các như sơ mi vậy. Nếu kể các thời kỳ nội các rung rinh, sửa soạn nhào hoặc lên, tính theo kinh nghiệm đã qua, thì cứ 4 ngày là nước Pháp lại chờ một sự khủng hoảng.

Theo cái đà khủng hoảng này số bốp phổi (ghế) đã tăng từ 22 chiếc (1945) lên tới 572, do 154 chánh khách chia phần với nhau. Người ta chia ra bốn thứ bộ trưởng, 1/ bộ trưởng gấp thời, 2/ bộ trưởng làm gì cũng được 3/ bộ trưởng chuyên môn, 4/ bộ trưởng phổ thông.

Nhiều nội các với một độ tốc hành như chớp nhòang trên nền trời chánh trị Pháp làm cho độ từ cộng hòa chóng mặt và cả dân chúng Pháp cũng quay cuồng theo.

Người ta nói không phải thiếu phương thuốc để chữa bệnh cho nước Pháp, mà chỉ thiếu sự can đảm để thực hành thôi.

Chẳng là cái bệnh cải và nhau của chánh khách, các đảng Pháp vẫn thích kéo dài, còn đi đến đâu hay không thì lại là một chuyện khác.

NHỮNG AI BUỐN LẬU BẠC Đ. D?

CÓ tin cựu cao ủy Bộ léc cùng tiểu thư dâm đơn kiện tác giả cuốn sách vạch mặt bọn buôn lậu bạc Đông dương (chuyên ngàn 1 đồng ăn 17 quan) đã « chiến cổ » nhắc nhở đến bố con nhà ông Bô. Trong số những nhân vật buôn lậu cả Pháp lẫn Việt, bản thống kê cũng khá dài. Cuốn sách xuất bản tại Paris có nói đến cả một ban âm sát của tổ chức buôn lậu không lồ này nữa.

Người ta nhớ đến việc ký giả báo Franc Tireur mấy năm trước sang Đ. D. điều tra về vụ buôn bạc trở về máy bay cháy trên vịnh Ba Rén, cả người lẫn tài liệu ra tro. Kể đến một nhân vật cao cấp của sở Hải quân trở về Pháp cũng bị nạn máy bay đâm đầu xuống vịnh Ba Rén cùng tài liệu.

Tác giả cuốn tài liệu nói về bộ mặt thực buôn bạc Đ. D. máy thay lại ở Ba Lê, và không lên

máy hay đi đầu trước ngày cuốn sách xuất bản nên vẫn còn sống!

Chưa rõ ngoài ra cựu cao ủy Bộ léc còn nhường ai ai sẽ dâm đơn kiện ông nữa, cả bên Pháp lẫn bên Việt?

CON HỌC SINH Ở NƯỚC NHÀ?

ÔNG Hồ hữu Tường có mời các báo ở Saigon đến, đưa ra một dự án về sinh viên Việt sau ảnh hưởng đồng bạc sụt giá. Theo lời ông Tường thì trong số lối 6.000 học sinh V. N. ở Pháp hiện thời, sẽ có chừng 60 phần trăm (tức khoảng 4 ngàn) phải trở về nước, vì gia đình không đủ tiền gửi cho ăn học trên giá một đồng ăn 10 quan. Và ông đưa ra một biện pháp gồm có ba điểm:

1.— Hạn chế số sinh viên phải về, bỏ dở học hành, nhất là những người ở các ngành bách khoa chuyên môn... cần giúp họ ở lại học thành tài.

2.— Nên chia ra số sinh viên nào cần ở lại, và số người trở về nước. Nghĩa là chủ trương một sự rút lui có trật tự và có tổ chức.

3.— Những sinh viên về nước, cần có trường học.

Cán bản đề giải quyết cho những sinh viên ở lại học là cho họ học bổng, hoặc lao động hóa sinh viên bằng cách họ vừa làm việc kiếm tiền vừa theo học. Học bổng giúp cho họ sẽ trả lại sau khi thành tài.

Còn với sinh viên về nước thì cần lập một hợp tác xã cải trường, mượn giáo sư giỏi ngoại quốc mà phụ huynh các du học sinh hồi hương sẽ đóng góp nền tảng.

Sáng kiến của ông Tường rất hay, đáng khuyến khích lắm, nhất là trong lúc một số trường học ở Saigon chỉ theo đuổi mục đích con buôn.

Chương trình của ông Tường sẽ hay hơn nữa, nếu nghĩ đến cả những học sinh ở đây cũng bị ảnh hưởng tăng giá của nhà trường (sư khi đồng bạc sụt giá) mà tiền lương của các công và tư chức vẫn đứng yên một chỗ.

Ừ, sao chỉ có những học sinh có tiền sang Pháp học là được nâng đỡ mà thôi! Còn những học sinh ít tiền và hiếu học ở đây (chiếm đại đa số) trường cũng cần được « chiến cổ » đến lắm chứ, phải không ông Tường?

MUỐN LẤY CHỒNG

MỘT nhật báo ở Bắc hà có mở mục lờ rao tìm nơi lấy chồng, tìm chốn cưới vợ thực sự chứ không phải mới lái chim chuột như một tuần báo tài hoasoutrở ở Nam hà.

Theo những lời rao bấy lâu đã đăng ở báo này thì đa số là các cô đang tìm tuyển phu. Cũng có đàn ông tuyên bố tìm nơi « sửa túi nưng khăn » song phần nhiều là trạc ngoại tứ tuần cả. Còn không thấy có một thanh niên nào hiến bằng tuyên vớ cả. Đây là một thực trạng trai thiếu gái thừa. Thời chính chiến nước nào chẳng thế. Chỉ thương một nỗi là các cô các bà (chiếm không đến nỗi « bực mình đã đập tiền phòng mà ra » tuyên bố công khai tuyển phu mà cũng vắng tiếng phụ họ.

XIN CÁN ĐỒNG NGHIỆP TIẾNG DỘI

Vì vụ án giết chồng, ông Nam Đình Thần Chung đang góa vợ đã khởi xướng bệnh vực cô Quên cũng không hăng bằng ông Trần tấn Quốc ở Tiếng Dội. Đích thân ông ra viết một loạt bài biện hộ và hoan nghênh cô Quên là một người vợ chung tình,

TIỀN

Nhận định

BẠN đặt vấn đề, phá vấn đề, đều là do sự nhận định mà ra cả. Người tranh đấu coi sự nhận định đứng đầu của mọi hành động và mọi hành động và mọi quyết nghị.

Hơn hạng người nào trong xã hội, người tranh đấu không bao giờ làm việc cầu thả, không bao giờ chịu hành động mà không giác ngộ.

Trong sự nhận xét đề mà nhận định, điều tối cần thiết là tin tức, có biết tình hình tổng quát, biết sự tiến triển của thời cuộc, biết năng lực của người và năng lực của mình mới có thể nhận xét.

Người tranh đấu không coi thường một cái tin mà con mắt người thường không để ý. Vì vậy mà người tranh đấu phải đọc, và đọc rất nhiều tin tức. Có nhiều khi chỉ vì thiếu một cái tin nhỏ mà sự nhận xét sai lầm rất xa, làm cho sự nhận định không có giá trị, và làm cho quyết nghị không có hiệu lực.

Bạn là người tranh đấu. Tôi khuyên bạn nên ham đọc, và đọc với sự chăm chú đầy đủ, và đầy đủ ý tứ. Tôi tỷ dụ: bạn đọc tin hàng ngày, nghe nói có phái đoàn thương gia Pháp sang viếng Bắc kinh để nghiên cứu thương mại.

Một cái tin khác nói rằng có 270 lá đơn của các hầu tước Maroc xin phế quốc vương và xin với quan toàn quyền Pháp.

Bạn sẽ không bỏ qua. Trong tin trên có nói đến tìm lối giao dịch, trong tin dưới có nói « họ » xin với người Pháp và tướng Guillaume không có đề về cho chánh phủ Pháp. Dưới cái tin ấy lại có tin của Văn Phòng quốc Vương đình chánh và cho rằng đó là do một sự tổ chức.

Với con mắt của người tranh đấu, bạn hiểu tin trên khác hơn người thường.

Trong bài này, tôi chỉ làm cho bạn đề ý cách đọc tin tức. Trong một bài khác, tôi sẽ nói thêm về các yếu tố giúp cho sự nhận định khỏi sai lầm.

BẬT HỮ

đang được tha bổng (không nhớ ông Chí Thành có đề nghị tuyên dương công trạng cho có Quên chăng?), và tranh cùng ông Nam Đình sẽ mở rộng cửa nhà mình ra để rước... có Quên về ở chung, trong trường hợp cửa khám mở, trả « vị nữ anh hùng » về với mọi người.

Câu này đáng lẽ thốt ra cửa miệng ông Nam Đình, thì ông Chí Thành lại phòng tay trên. Chưa biết báo T. C. sẽ đối phó ra sao, và chẳng biết đồng nghiệp T. D. đã suy tính kỹ chưa.

Nếu vì mục đích làm cho báo bán chạy mà hạn Trần chí Thành chịu hy sinh thân mình để gây thêm một vụ dốt chồng thứ hai nữa, thì quả đó là một sự hy sinh tối ư đặc biệt cho nghề nghiệp vậy.

Bởi chắc không phải chỉ một mình có Quên là kẻ chung tình mà có lẽ cả Trần chí Thành phụ nhân — kiêm Thanh Loan nữ kịch sĩ nữa thì sức ghen còn dồi dào và ngoạn mục đặc biệt sản khoái.

Vậy để tránh phải chia buồn cùng đồng nghiệp, xin can bạn Chí Thành đừng hăng quá... mà đi cạnh tranh có. Quên với bạn Nam Đình.

HẬU NGHỆ

SÀI GÒN mát dịu. Nắng hanh nhuộm bạc ngọn cây. Tiếng chuông Nhà thờ vang dội. Với bầu không khí pha lê của Sài thành đáng lẽ tiếng chuông phải vút lên — mới đúng luật vật lý — cơ sao tiếng chuông lại có vẻ như tiếng chuông chùa chiều mờ: nó âm ỉ rền rĩ, thừa bề sâu, thiếu chiều cao, nó thấm vào lòng người, cuộn tròn trong đó, chứ không nâng bổng tinh cảm lên như tiếng chuông Nhà thờ lớn Hà Nội. Có lẽ vì nền Nhà thờ lớn Sài Gòn không cao như nền Nhà thờ lớn Hà Nội chăng? Có lẽ nóc gác chuông Nhà thờ ở đây không thoáng như nóc chuông Nhà thờ ngoài kia chăng? Hồi chuông âm u vừa ngớt, giọng anh bạn tiên thuyết trẻ tuổi càng thêm âm u;

— Trong này đồng bào đời sống vật chất thì thật cực kỳ là... vật chất, ấy thế mà đời sống tinh thần thì cũng lại...

— ...Cực kỳ là tinh thần chứ gì? Cô bạn nhạc sĩ đặc ý mỉm cười tiếp:

— ... Thế nào là « les extrêmes se touchent » (những điều quá khích vẫn gặp nhau)...

Ông bạn làm báo già căn vặn:

— Nhưng đồng bào đây là giai cấp nào mới được chứ?

Anh bạn tiểu thuyết rắn rỏi đáp gọn thon lỏn:

— Tuổi tuốt các thành phần... mới lạ chứ!

Nữ nhạc sĩ, vẫn cái giọng nhí nhảnh hồn nhiên:

— Có gì mà phải lấy làm ngạc nhiên. Đồng bào Nam phần... « chúng em » chẳng sống ở giữa một cảnh thối... cực kỳ phong phú, phi nhiều nên chuyện cơm áo có bề bề dễ dàng hơn mọi nơi... nên no ăn ấm mặc, thì, trò đời là thế, phú quý sinh lễ nghĩa, cho nên trong này xưa rầy vẫn là lò nung tôn giáo...

— ... và hun đúc cả chủ nghĩa nữa. Rút lại, trong này là nơi ươm giống Cách mạng, trong này nhân tâm biến chuyển lan tràn...

Anh bạn tiểu thuyết nói lời ông bạn già:

— Đúng thế. Tôi mới xa anh chị em có mấy năm nay trời, ấy thế mà bây giờ về đây mình thấy mình lạc lõng đảo đê. Còn đâu cái tính chất nóng hổi, nghĩ sao nói vậy, nói sao làm vậy của thừa thanh bình tiên khởi nghĩa... Ngay như giới văn nghệ

thuần túy cũng vậy...

Cô nhạc sĩ cướp lời bạn:

— Nghĩa là anh cho đến tui tôi bây giờ cũng thờ ơ như các anh các chị ngoài chứ gì? Đúng lắm, các anh ạ. Còn gì nữa, bao nhiêu máu đào đã chảy, bao nhiêu xương và thịt da đang chất đống ngoài kia đã dạy chúng tôi — và dạy tất cả chúng ta nhiều nhiều.

Cho nên chúng tôi đâu có phải đã hóa cả ra là lá mặt lá trái, đâu có phải đã thành (cô bạn bỗng trở lại cái vẻ hồn nhiên cổ hủ)... thành ra « oui oui non non » — có là không, không là có » cả đâu, nhưng ít nhất bây giờ đồng bào trong này cũng phải biết dè giữ, chứ không đến nỗi nhẹ dạ, nóng hổi như trước nữa. Là vì đồng bào đã trải bao câu đau đớn, bao câu lừa bịp, bao câu phỉnh nịnh, gạt gẫm rồi, các anh ạ.

SAIGON SỐNG

Phóng sự bắt chộp của VIỆT PHƯƠNG

Một nét u huyền lướt trên vẻ mặt xưa rầy vẫn tươi như hoa của một người « đã học được chữ ngờ ». Âu cũng là một dấu tiến bộ.

Như đề thỏa đáp ý thăm của bạn, nhạc sĩ tiếp:

— Đồng bào Nam phần tiến bộ về khoa phân tách nhân tính thế thái lắm rồi... Ấy thế mà vẫn bị bịp bợm như thường... Vì hiện giờ trò bịp bợm lại diễn ở tận trên binh diện... quốc tế: như chuyện phá giá đồng bạc... thì đồng bào mình biết đâu mà lường trước được chứ? Cho nên chắc chắn là chưa có chuyện gì bạo động xảy ra ngay đâu — đồng bào còn đang ngờ, nên còn đang phân tách tình hình đấy, còn phải đợi một thời gian nghiên cứu nữa rồi mới có chuyện phản ứng: đồng bào nam phần sau còn

phong ba 1943 đã không còn là lớp người nông nôi nữa (cô bạn ngo ngo nhà tiểu thuyết) anh nhớ lấy điều đó thì mới hiểu được chúng tôi, mà có hiểu rồi thì...

— ... Thì mới được phép viết chữ gì? Đúng. Nhưng nếu bắt chộp được mấy mảy chân lý... tương đối nào, tôi cứ sự thực tường khai thì chẳng biết có nên chăng, thưa với bà cái?

— Thưa với... ông anh, nên lắm chứ. Cốt sao giữ được cho trọn cái đức tin không có không được của nhà văn nghệ chân chính: là lòng Thành khẩn... thì dù chủ quan có điều gì sơ xuất quyết là... « chúng em » cũng tha thứ, hơn nữa, chúng em sẽ bỏ khuyết giùm cho...

— Như thế chúng ta sẽ gây lên được một trào lưu Tim hiểu lẫn nhau. Nhưng cốt sao là phải thành khẩn thật sự. Vì...

Ông bạn già nghiêm nghị:

— Ở đời, ai tránh được hết lầm lỗi. Nhưng chỉ tha thứ được cho sự lầm lẫn vì... u mê — pêcher par ignorance thì thôi chứ quyết không

ai tha thứ cho hạng người lầm lạc vì tham tàn hay vì hèn nhát — pêcher par ambition ou par lâcheté — có phải không, các anh các chị?

Không khí trong phòng phảng phất không khí một... Tòa án quân sự. Có bạn nhạc sĩ đã lại dịu giọng:

— Đó, các vị thẩm phán đã đặt điều kiện rồi. Vậy thì (cô ngo ngo anh bạn tiểu thuyết) người làm chứng cho thời đại có thấy những gì thì cũng khai ra...

Nhà tiểu thuyết dẫn giọng:

— Xin khai: trước hết là không khí Văn Hóa trong này tẻ nhạt quá: ai phạm nấy, đúng như cảnh ngoài Bắc: mỗi nhà văn hóa là một pháo đài kiên cố, không pháo đài nào liên lạc thực sự với pháo đài nào, nói theo danh từ chính trị thì chúng ta mắc bệnh Anh hùng chủ nghĩa, tức là Cá nhân chủ nghĩa.

Bản vị chủ nghĩa, cho nên lời rẽ như nắm cá, vụn, mặc dầu mỗi người đều cố gắng mà sự nghiệp chung và riêng « không đi đến đâu » cả. Vì chỉ mưu lợi cá nhân cho nên nhiều khi vô tình mắc mưu chia rẽ của địch, mới nói xấu, mớ vu vạ, mới phá rối lẫn nhau. Tinh thần đoàn kết bị thương tổn nặng.

Đó là điều khai thứ nhất...

Một chuỗi cười ròn khai mào cho một lời phê chuẩn:

— Tọa y cho là khá đúng... là tạm đúng, trong lúc này... Còn điều gì nữa, hay có thể thôi?

— Thưa với ba tòa quan lớn, còn nhiều nữa, nhưng cho xin khai một điều thứ hai nữa, rồi thì xin nhường chừng tá khác. Xin khai: điều nhận xét thứ nhì là: thiếu chủ trương đường lối nên phần lớn có bao nhiêu cơ quen văn hóa thấy đều đứng trên lập trường... trung dung, tương là vô thường vô phạt mà thực tình thì rất có hại là trào lưu văn hóa chỉ có một chiều: theo đuôi quần chúng, nhiều khi hóa ra phỉnh phờ nhân dân, không theo sát được giai đoạn tiến triển của quần chúng nên thân hoặc có đưa ra được một sáng kiến nào thì ít khi hợp thời thế, nghĩa là lúc thì thái quá lực bất cập, không sát với

đời sống nhân dân thì nhân dân theo mình sao được. Do đó, không làm tròn nhiệm vụ hướng dẫn đồng bào, rớt đó mới là vai trò đặc thù của giới văn hóa, thành thử lắm lúc vô tình đã chịu tiếng oan là thờ ơ với thời cuộc, là trốn tránh nhiệm vụ, là cơ hội, là hoạt đầu chủ nghĩa, thậm chí có khi lại đeo cái vạ « Trùm chăn » vào mình nữa. Rút lại, vì thiếu can đảm, thiếu sáng suốt nên không nhận chân thấy đường lối tấn phát của dân tộc, không thể có chủ trương vững chắc, thành ra đâm ra ba phải, lừng khừng, úp mở, nước đôi, bắt cả hai tay, ngậm miệng ăn tiền, và có đôi khi xin lỗi các vị có đôi khi bịt mũi ăn dơ, không xứng đáng làm hạng người hướng đạo của nhân dân. Đó là điểm thứ hai, và tạm cho là điểm cuối cùng trong vụ cung khai làm chứng hôm nay... Xin hết.

Các vị thẩm phán nhìn nhau, vẻ xa vắng. Một giọng âm thầm như từ tha ma mộ địa vọng lên, lạnh gáy cứ tọ: — Điều cung chứng này, tòa xét ra cần phải điều tra nghiên cứu thêm mới nghị quyết được công minh. Vậy tạm hoãn lại mười lăm ngày tòa sẽ họp lại xử đoán sau. Tòa tuyên bố bế mạc.

Ngoài trời, mây từ biển Ấn độ ùn ùn kéo về bao phủ Sài thành.

ĐỌC

THẦN CHUNG

Nhật báo thông tin

4-6-8 đường d'Ormay — SAIGON

Xuất bản nhiều nhất ở Việt-Nam

SỐNG ĐỜI ĐÁNG SỐNG

TỔ CHỨC ĐỜI SỐNG CÁ NHÂN

Từ Hải mặc mưu Hồ Tôn Hiến rồi chết đứng giữa trận tiền, Thủy Kiều thương trang anh hùng đã vì nhĩ nữ thường tình (bội nghe lời thiếp, nên cơ sự này!) mà chịu bỏ thân mười thước dưới tay quân thù. Nàng đã khóc trang hảo hán. Khóc rằng:

« ...Trí Dúng có thừa,

Bội nghe lời thiếp nên cơ sự này! »

Ấy đây, một kẻ « đọc ngang nào biết trên đầu có ai? », một kẻ thừa Trí (nghĩa là thừa kinh luân, thừa trí thức, thừa cái biết đời, biết người, biết mình) rồi lại thừa cả Dúng (nghĩa là thừa can đảm, tài ba, thừa... gan liên tướng quân), một kẻ đã có thừa cái Khỏe, cái Khéo, cái Khôn (nên mới vẫy vùng bao năm nơi biển khơi) lại có thừa cái Học, cái Hiểu, cái Hành rồi (nên mới thu phục được một giải giang sơn đề mà... « riêng một biênthùy, Tài này Sức ấy làm gì được nhau ».

Ấy thế mà, sa cơ một phút, sự nghiệp tan tành, mất tiếng ngàn thu là... tay « đại gái »... Tại sao? vì đâu nên nỗi?

Sách có chú rằng: Nhân, Trí, Dúng, làm trái thiếu một trong ba điều đó thì không thành nghiệp lớn.

Đúng vậy thay!

Như khách biên đình râu hàm, hàm ếch, đường đường một trang kiếm khách, lấy việc tranh bá đồ vương làm việc cơm bữa, nên luyện cho mình có thừa cái vốn về Trí, về Dúng... thì dĩ nhiên là phải tranh được bá, đồ được nghiệp vương. Nhưng sự nghiệp chỉ là sự nhất thời, công danh phú quý chỉ là ngọn lửa rơm trước cơn gió lốc, có khác chi sự nghiệp của Hạng Võ thuở xưa, và sự nghiệp của phe quân phiệt Nhật, Đức thuở nọ?

Tại sao vậy? Tại sao Hitler cũng như Tojo, Tojo cũng như... Từ Hải, cả ba đều « sáng rực lên rồi lại tắt phụt ngay đi » như vậy?

Tại rằng: cả ba đều Trí, Dúng có thừa, nhưng chỉ vì thiếu lòng Nhân nên công nghiệp đã thành ra công... cốc.

Cả ba đã thành công, trong khoảnh khắc, rồi nơi gương Hạng Võ mà bỏ mình bên sông, là vì cả ba đều chưa biết Tu nhân, tích đức. Cả ba đều tổ chức đời sống đoàn thể (người thì đầu Đảng, kẻ thì tướng quân), tổ chức đời sống nghề nghiệp (nghề lãnh tụ và nghề... lục lâm), tổ chức thật là chu đáo, nhưng cũng chỉ chu đáo về có hai

phương diện, đậm tính chất hoàn toàn Xã hội gia thôi.

Còn Đời sống cá nhân thì bỏ rơi, hay nói cho đúng thì hết sức là vô tổ chức.

Thì đây, ai lại giữa lúc chiêu binh, mộ mã, giữa lúc ba quân phải mồm gai nếm mật thì ông Từ Hải ông... tại vào lâu xanh, để ông tìm mật... xanh, ông tìm... chất tươi, nói trắng ra là ông bỏ mặc ba quân đầy đê ông đi... chim gái, ông đi... lơn đào (đào hiểu theo nghĩa đào hoa) thế thì chết đứng còn là... may đó. Còn ông Hitler thì cũng rứa, giữa lúc ba quân (có lẽ là thủy lục không quân) ròn rập rút lui về để đô thì, đáng lẽ ông là tướng ông phải vào sinh ra tử với ba quân mới là phải, đồng này (còn kém cả Hạng Võ đứt đi nữa cơ, vì Hạng Võ còn dám biệt Ngưu Cơ để ra trận tiền đồng này ông Hitler giết nhân tính vào... hăm đề làm lễ cưới... chạy tang chính thân mình. Còn ông Tojo thì... nguyên cái vụ bắt dân Việt Nam chúng tôi nhổ lúa vút đi để trồng đay cho các ông tại gạo của chúng tôi về nuôi ngựa Mãn châu, làm cho một đất Bắc hà thiệt mất ngoài hai triệu con người, thì lòng Nhân của ông và của « đồng chí » các ông để ở đâu?

Ấy lại chưa kể đến những vụ « trá thủ vật » của Từ Hải (để làm đẹp lòng nàng Kiều, giữa lúc vừa mới... cướp được một phần chính quyền) những vụ thiêu sống hàng triệu thanh niên Tây Âu (chắc Hitler cũng học thói lấy gan Tý Can làm đẹp lòng gái đẹp xưa kia), những vụ quân lính của Thiên hoàng bắt dân « thuộc quốc » để lột da nhồi cá mồi (thì có kém gì Thành Cát Tư hãn xưa kia tru di hàng chủng tộc). Ấy lại chưa nói đến những vụ thiêu sách báo và truy diệt kẻ sĩ ở hai nước Đức, Nhật (thì có khác gì Tần Thủy hoàng phân thư thanh nho).

Hãy tạm dằn Hitler và Tojo ra làm đại biểu cho lớp quái kiệt cổ kim (bắt đầu từ Kiệt, Trụ, qua Tào Tháo, đến Mussolini, Staline) là những kẻ đã làm lẫn lộn biết Tổ chức đời sống xã hội (đời sống đoàn thể và nghề nghiệp) mà quên phúc mất việc tổ chức đời sống cá nhân (gồm cả bản thân mình và gia đình mình).

Nên họ đã thành mà không đạt: họ (xem tiếp trang 32)

VỤ ÁN GIẾT CHỒNG

★ PHÒNG VĂN CỦA TRÚC SƠN ★

LỜI TÒA SOẠN.— Vụ cô Huân (hay Quên?) rồi đâm chết chồng nhờ các báo làm ồn mà thành ra to chuyện. Không khuyến khích tội ác như các đồng nghiệp đã lên tiếng, bênh vực cho thiếu phụ sát nhân vì ghen, cũng không buộc thêm tội cho người đàn bà này, Đời Mới, đưa ra đây những ý kiến khác nhau của các giới, để ghi sự phản ứng của dư luận đối với vụ án giết chồng mà thôi.

MỘT ANH BẠN THUỐC LÁ

— Vợ tôi có xem báo có kể chuyện. Cũng có điều ưc trong đó. Dầu sao vẫn không nên giết chồng.

MỘT ANH BẠN VỀ Ở TÓ BUÝT

— Tôi ít đọc báo. Có đọc, tôi ít đọc tin lật vạt hàng ngày, thích coi chuyện đâm đá nhau vui hơn.

VỢ MỘT HƯU QUAN (BÀ Q.)

— Kêu án hai mươi năm tù quá, mười năm đưng tội. Cừ như cô Quên, còn hàng vạn cảnh gia đình ghen tương đau đớn hơn nhiều. Họ giết chồng cả sao? Đồ đầu săng quỉn quại, còn đâm nĩa, không ác không làm được.

LAI VỢ MỘT HƯU QUAN KHÁC (BÀ D.)

— Cô Quên đại dột. Đại vì phải thấy mình ho lao, sẽ vào tù, sẽ có lúc ăn năn, cần rút, ghen thì trả thù cho đau đớn, đừng đại mà giết.

MỘT THIẾU NỮ TIÊU THƯƠNG (CÔ V.)

— Đáng! Nhưng tôi khác. Tôi đốt xong tôi tự tử.

MỘT NỮ SINH VIÊN ĐẠI HỌC (CÔ D.T.)

— Không ác không giết được. Chán ghét cho đàn ông, thời nào cũng thế!

NỮ CHỦ NHÂN MỘT TIỆM GIẢI KHÁT

— Có tôi có nghe. Mặc làm ăn, tôi chẳng thích bán tán chi về vụ đó.

MỘT NHÀ NỮ TRÍ THỨC (B.X.)

— Nói gì nói mãi vụ cô Huân, bao nhiêu chuyện lớn không bàn. Người ta chết hàng triệu, thăm chi. Nói một lần là đủ.

Lòng dạ cũng độc ác. Tha hồng, các đức ông chồng có nước « độn thổ ». Rồi nội chuyện các bà đưa tiền đi đánh bài, không đưa cũng đủ chết với các bà. Năm năm, ho lao, cũng mục xương rồi, cần chi 10, 15 năm nữa.

MỘT ANH ĐẠP XÍCH LỎ

Vấn không thể giết chồng được. Đòi x.a, chắc lãng trí mất. Bây giờ để 5 năm tù chẳng có chi là nặng cả.

MỘT VU EM

« Trại năm thì bảy tiếp, gái chính chuyên một chồng ». Mèo mừ là thường của đàn ông. Họ chơi bời, như « hồng » thế nào bỏ mình đầu, sau cũng về với vợ. Cho nên không nên giết. Luật pháp xử 5 năm là phải đó.

MỘT BÁC SĨ (L.L.)

— Các báo hàng ngày nói quá lắm. Nói quá hoá thâm, thâm đầu voi đuôi chuột. Mất sự thật. Cũng như cái vụ độc đắc ở Lái thiêu đó. Ai cũng đi đi theo chơi cũng đi theo. Rốt cuộc, chẳng có gì cả, không phải người đó trúng độc đắc.

Bao không nên có thái độ thiên vị. Cô Quên? Tha cô, đàn ông sợ không dám chơi bởi nĩa? Không bao giờ. Giết chồng là mất hết cả lương tri rồi. Sao không tự sát đi? Tha? Chúng còn đàn ông nữa đâu. Nhất là đàn ông có nĩa. Tha là khuyến khích giết nữa đó.

Còn trả lời về biện pháp ngăn ngừa cho tương lai, chỉ có cách dùng luật pháp trừng trị. Dùng đạo đức không thời là không thực tế.

Ý kiến tôi về vấn đề chơi bởi của đàn ông, đừng về y khoa mà nói, đàn ông chơi bởi trong thời kỳ vợ có thai ghen, tha thứ được. Cần nhất là kín đáo, đừng gây thành « tiêu gia đình », như vậy thì lại rắc rối ra.

Còn xem xét xã hội Âu Mỹ, chuyện như cô Quên là cơm bữa. Âu Mỹ vật chất quá ở đó, ghen có tính chất khác, họ thấy « ồ! Vấn đề sinh lý nhiều hơn! Giết chồng, giết vợ để tỏ ra « anh chị » thì đúng hơn ghen. Ghen của ta thâm lắm. Ghen có cái nghĩa ích kỷ trong đó, đàn ông cũng như đàn bà.

Cái gì càng cấm đoán, nó càng bùng ra. Tự nhiên.

MỘT BÀ CÓ CHỒNG NGOẠI KIỂU

— Tôi làm quan toà cô Quên xin tha hồng, tôi xử tử, cô Quên xin tội chết, tôi tha hồng. Dữ ác quá chừng!

VỊ ĐẠI DIỆN TÒA THÁNH CAO ĐÀI TÂY NINH

— Bao nhiêu chuyện quan trọng hơn, không nói, nói quá xa rồi. Thời đi là hơn!

Đừng về mặt đạo lý, tất nhiên có tội. Đừng về mặt đời, vẫn có tội. Nhân tâm quá đáng, mặc dầu ai cũng ai ngại cho tình cảnh có. Cần xử người có tội.

Nặng hay nhẹ, đã có luật pháp. Tôi không đủ tài liệu, không quyết đoán được.

Cô Huân nhờ đăng báo xin tha, báo chí cũng đăng là thất sách. Phải chỉ cô Huân tỏ ra hối hận nhiều biết chỗ sai lầm của mình, xã hội để có trọng khoan hồng hơn không?

Biện pháp giải quyết căn bản? Đối vật chất quá, không còn tôn trọng đạo lý nữa. Muốn trừ tiết, nếu không nói dùng đạo lý nó cao xa quá, thì nói luân lý. Phải trở về với luân lý mới hồng hết cái vụ đó. Sang một vấn đề lớn

(xem tiếp trang 32)

TRONG SỐ TỚI:

- Đường lối của Đời Mới
- Bức thư gửi một bạn văn nghệ Pháp (về việc tác giả « Soleil au ventre » được Giải thưởng Lớn nhất Tiểu thuyết 1953 của Hàn lâm viện Pháp)
- Cuộc thảo luận đối diện giữa nhạc sĩ Phạm Duy và Thanh Lương.
- Nói chuyện với nhà văn hóa Pháp ở Sài Gòn

của VIỆT PHƯƠNG

ĐỜI MỚI số 63

rộng làm. Ngoài luân lý, chẳng có cách gì khác theo tôi.

MỘT VỊ LINH MỤC

(nhà thờ T. Đ.)

— Ấy chết! Chết! Chết!

MỘT THƯƠNG GIA ÁN KIỂU CHỢ LỚN

— Tôi đọc báo Việt không thạo. Nhưng có nghe một bà vào mua hàng kể chuyện.

Bên Án độ không thấy những vụ như vậy.

Nếu vụ đó ra trước Tòa án Án, chắc xử tử đó.

Cũng một nền văn hóa có nhiều điểm cần bàn giống nhau, thế mà ba trạng thái xã hội Việt, Hoa, Án bây giờ khác nhau nhiều.

MỘT THƯƠNG GIA HOA KIỂU O' CHỢ LỚN

— Báo Tàu có dịch dạng nên nhiều người Tàu biết vụ này. Có câu báo Tàu khôi hài « Chúng ta coi chừng các vợ lẽ, mèo cho lắm, coi chừng đầu xang của các bà. « Báo không bình luận, chỉ có một cảm tưởng « Ghê thay cho đàn bà ». Tòa Trung hoa xử vụ tương tự, chắc sẽ bị cột vào đá, bỏ trong thùng thả xuống biển mất.

MỘT ÔNG GIÁM ĐỐC MỘT NHÀ XUẤT BẢN (H. V.)

— Báo chí nói nhiều quá sức đi. Cô Huân được tha, xã hội « thuần túy » Việt Nam khó lòng thừa nhận. « Phụ nữ đương đại thương cô Huân, nhưng cũng không ủng hộ việc giết chồng đâu. Các báo bênh nhiều quá, chắc một phần, các ông « báo » sự cái chối chà của các bà đó. Mà nào phải các ông chỉ có một vụ đâu.

Tha là khuyến khích nữa đó. Việc có chủ mưu từ lâu. Không phải không đáng thương, nhưng có quá lắm.

Ghen đến giết chồng không nên. Phải xử, nặng, nhẹ tùy đó. Có một điều đáng chú ý là « phương Đông ta xưa nay hiếm có chuyện giết chồng. Bây giờ bắt đầu đó. Coi chừng nó thành cái « dịch ».

Luân lý Đông phương có phần hay đó chăng?

MỘT VỊ LUẬT SƯ

— Không nên bàn tán nhiều quá, nó sẽ có ảnh hưởng không hay cho xã hội: « Nhắc nhiều đến cô Quên là nhắc đến nghìn vạn ảnh hưởng tương tự. Sẽ có cái ám ảnh: « Ghen thì giết. »

Đây là ý kiến riêng của tôi:

Trường hợp này là cố sát, nên xét lại, Tòa án cần nhờ một nhà chuyên khoa về « bệnh thần kinh » phân tích xem cô Quên khi giết chồng, có còn đủ lý trí như một người thường không. Để xem thử trường hợp của cô có phải là một trường hợp « nửa điên nửa dại » không (ly học gọi là demi fou, paranoïques hay schizoïdes). Nói cô sao còn đủ trí óc để mưu mô xếp đặt chuyện giết chồng? Có thể cô còn đủ trí óc, nhưng nếu có thuộc vào cái trường hợp vừa nói trên thì « Trong thời gian quản trị, bị ám ảnh bởi một tư tưởng gì đó, họ vẫn còn chút thông minh cần nhắc, mưu tính công việc của người thường (folie raissonnante). »

(xem tiếp trang 32)

HOA phượng lại bắt đầu mở.

Phượng vẫn đỏ vẫn tươi và vẫn đẹp cũng như phượng độ nào của một thuở bình thanh. Có lẽ như hình Phượng không biết nhìn đang nở giữa một trời khói lửa tung bừng. Phượng không cảm thông được nỗi đau buồn của một thời chinh chiến.

Phượng cứ tuần tự năm nào cũng như năm nào, theo tiếng ve sầu lạnh lạnh giữa những trưa hè im phăng phắc; phượng nở tươi, phượng khoe màu đỏ chói, phượng ngạo ngễ ỉl hóm, rồi mấy ngày sau phượng dần dần nhỏ từng giọt đỏ như máu trên các lễ đường thành phố.

Phượng bình thần vô tư tự quá. Hèn chi người ta bảo hoa phượng là hoa của u đời-trẻ của học trò.

Phượng cảm thông, tương quan riêng với lòng của những thư sinh son trẻ mộng đầy. Mùa hoa phượng là mùa thi cử mà cũng là mùa nghỉ hè riêng với học sinh. Hằng năm, khi phượng bắt đầu nở búp, lòng thư sinh lại rộn lên một cái gì lo

Sách mới

Chúng tôi vừa nhận được:

● Adolf Hitler, khảo cứu về bệnh thần kinh của nhà độc tài đảng chữ Vạn, của bác sĩ Nguyễn Văn Hoài giám đốc Đường trí đường Biên Hòa. Cuốn sách viết rất công phu bằng chữ Pháp, phân tích trạng thái não của Hitler qua đời sống và hành động của nhà lãnh tụ phát xít Đức. Sách in đẹp, khổ lớn trên giấy tốt, dày ngoài 200 trang.

● Le problème de la paix, tiểu luận.

● Programme d'hygiène mentale.

● Điện? Dưỡng trí viện?, biên khảo về đời sống của bệnh nhân loạn trí ở nhà thương điên Biên Hòa.

Ba tập sách đều do bác sĩ Nguyễn Văn Hoài soạn.

Xin trân trọng cảm ơn tác giả và giới thiệu cùng bạn đọc.

Báo mới

● Nhân loại tập san

Số 1 do cơ Hợp Phố chủ trương ra ngày 8-6-53, chúng tôi xin trân trọng báo tin cùng bạn đọc và chúc đồng nghiệp mạnh tiến.

ĐỜI MỚI

NHÂN BẠN HỌC SINH

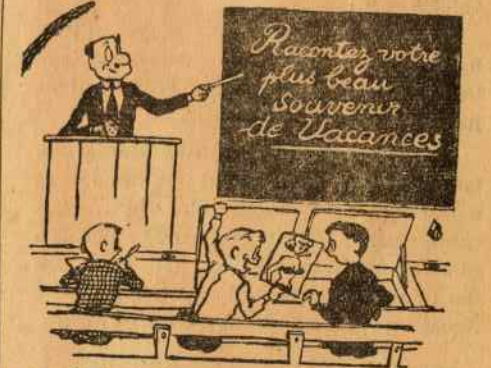
Nhứt quỉ nhì ma...

NAM.— E, mây trông tao có giống cao bồi không?

BẮC.— Còn mây thấy tao có giống Zô-rô không?

NAM.— Giống lắm, chúng mình đều cùng học trường cao bồi cả mà!

THẦY.— Các trò hãy kể lại một kỷ niệm vui vẻ nhất trong dịp nghỉ hè vừa qua.

A QUAY SANG B.— Kỷ niệm này có được không mày?

— Nhìn thì cứ nhìn chứ việc gì mà mày phải che nửa mặt lại?

— Tao sợ thầy bắt gặp mình ngắm hình quảng cáo lửa thề, nên chỉ nhìn một mắt thôi. Lỡ thầy có phạt thì cũng nhẹ đi phần nữa.

TRƯƠNG XUÂN

ẢNH HƯỞNG MÀN ẢNH VỚI TRẺ CON

của XUÂN VINH

Đã một lần trên tờ Đời Mới, nhân dịp bàn đến vấn đề « Trẻ đọc sách », chúng tôi có vấn đề nói đến việc dùng chiếu bóng trong phương pháp giáo dục trẻ con. Chúng tôi cho rằng màn ảnh ở đây đang bị đầu độc.

Hôm nay bàn đến vấn đề này một cách rộng rãi hơn chúng tôi chỉ muốn, trước hết nói những ảnh hưởng tai hại của màn ảnh đối với trẻ con (lẽ dĩ nhiên là những phim không giáo dục một chút nào). Bây giờ, chúng ta có thể đi ngay vào câu chuyện, mà tưởng khỏi phải đặt lại câu hỏi: « màn ảnh ở đây có quả thật đã bị ung độc hay không? ».

Việc ấy, báo chí, văn chương ở đây đã nói nhiều, bản cải nhiều, và điều cốt cũng nhiều!

Nói đến giáo dục trẻ con người ta phải nghĩ ngay những kẻ có trách nhiệm trực tiếp, cha mẹ và thầy giáo. Trách nhiệm hai bên đều nặng như nhau.

Nhưng đối với vấn đề ảnh hưởng của màn ảnh với trẻ con, thì cha mẹ lại là người chịu trách nhiệm nặng nhất... vì... chính cha mẹ là những người đã nhiều lần cầm tay con dẫn đến rạp hát bóng, và dúi tiền vào tay nó... để « nó đi cho rảnh »! Ngoài ra nó xem phim gì... mớ kẹ nó.

TRÁCH NHIỆM CỦA CHA MẸ

Bây giờ chúng ta đi ngay vào vấn đề. Có những tài tử hát bóng chuyên đóng những vai không khiêu chảnh hạn như: Boris Karloff, chuyên môn trong vai quỷ nhập tràng, hoặc Peter Lorre, thiện nghệ những vai sát nhân tàn bạo. Nét mặt, dáng điệu của những tài tử này chỉ hiện lên màn ảnh là đủ làm cho người xem quên hết sự thật bên ngoài để sống hồi hộp kinh khủng theo từng cử động của họ. Tên tuổi của những tài tử này được nhắc nhở chừng nào càng có nghĩa là những ấn tượng hãi hùng do họ tạo ra càng in sâu vào tâm trí người xem chừng ấy.

Ấy thế mà đã có một lần nào đó có một cặp vợ chồng trẻ tuổi nào đó... đi xem Boris Karloff đóng trò... không quên đem theo em nhỏ (mâm non bành phước của họ đấy).

Lẽ dĩ nhiên là để mua vui. Nhưng đã

có khi nào trước hoặc sau khi xem, cặp vợ chồng ấy tự hỏi câu này.

— Sự thật, chúng ta sắp sửa (hoặc đã) cho con chúng ta xem những gì?

Nếu quả thật đã có nghĩ đến thì rồi họ cũng lúng túng mà an ủi:

— Chắc! Hồi đầu mà bán khoán. Bé nó cũng biết đó là « Xine ». Chuyện « xi nê » thì có gì mà ngại.

Nhưng rồi, nếu « Bé » có hỏi tới thì họ sẽ lúng túng... để rồi cắt nghĩa quang viễn cốt làm cho nhẹ bớt ảnh hưởng tai hại của những lớp tường đang diễn; họ có ngờ đâu sự vụng về ấy càng làm cho tai hại thêm.

Dưới đây là một cảnh khác.

Rạp hát bóng chiếu phim « có bồi ». Ông bà, mua nguyên cả một dãy ghế, để cho cả gia đình đi xem (kể cả con bông, con nạch, đứa lớn, đứa nhỏ). Thế rồi, mạnh ông, ông xem, mạnh bà, bà xem.

Nhưng không một ai đã để ý lo ngại đến tiếng khóc thét của em bé lên 4 tuổi vì nó vừa nghe tiếng súng nổ trên màn ảnh. Và cũng không ai để ý đến thằng bé 12 tuổi, cứ động trên ghế như điện giật hình thoảng nó lại đá chân múa tay hò reo phụ họa theo một lớp tường gay gắt.

— Chết cha rồi, nhào!

Trong lúc ấy thì trên màn ảnh đang có ngựa phi, người ngã súng nổ, máu chảy.

Ông bà có lẽ không bao giờ dám nghĩ rằng đêm ấy, em bé lên 4 tuổi nằm ngủ hay giật mình thon thót, và thỉnh thoảng lại hét lên từng hồi.

Và thằng anh nó... kể chuyện linh kin, đánh ăn cướp và ăn cướp bản linh kin thuộc lâu lâu hơn bài học.

CẤM TRẺ DƯỚI 16 TUỔI

THEO chúng tôi việc cấm này không gây được kết quả thực tế. Vì việc cốt yếu là tạo nên những cuốn phim hoàn toàn thích hợp với tính thần trẻ con thì ít ai nghĩ đến; mà chỉ nghĩ đến việc ngăn trẻ... trước cửa rạp hát bóng... khi người ta đã cố tình nêu lên những cái tựa thật kêu và vẽ những cái hình thật dữ tợn, thật khiêu khích. Hơn thế, đã có nhiều rạp hát bóng ở ngoại châu thành... lại đăng tri... quên cả treo băng cấm trẻ em, khi ông chủ rạp cho chiếu cuốn phim « thoát y vũ ». Hơn một lần chúng tôi đã chứng kiến những em bé, từ 10 đến 15 tuổi, tự do mua giấy vào xem

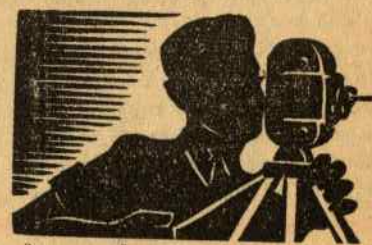
và cười hét thỏa thích khi những vũ nữ trên màn ảnh lần lượt cởi bỏ chân áo... và nhảy rum ba, một thứ rum ba... hỗn loạn, điên cuồng.

Vì thế, cái cảnh này, và hai cảnh nói trên đã nhắc chúng tôi nghĩ đến vấn đề trong những vấn đề rất quan hệ mà hầu hết những người có trách nhiệm trong việc giáo dục con trẻ lại hồ hững lơ là như.

Ngoài việc « cấm trẻ dưới 16 » mà chúng tôi cho rằng không được thực tế lắm, còn một việc khác đáng làm hơn nữa là hạn chế trẻ đi xem hát bóng.

Nhiều ông chủ rạp đã nhìn nhận rằng hết một phần ba khán giả các rạp hát bóng là những khách dưới 16 tuổi.

Và hai bác sĩ (Le Moal, và Faugère) đã lập một bản thống kê cho biết là cứ trong 1.200 đứa trẻ, thì có đến 60% đi xem bốn lần trong một tháng (và ngoài ra một số khác có thể nói là mắc bệnh xi nê... đến 15 lần mỗi tháng).

ẢNH HƯỞNG CỦA PHIM, CỦA PHÒNG TỐI

CHẮC không ai cãi được rằng, « xi nê » đã đặt khán giả vào một trạng huống thụ động. Bóng tối bao trùm càng làm cho trạng huống ấy thụ động thêm nữa. Chống lại với ảnh hưởng ấy, trẻ con hoàn toàn bất lực. Những nhân vật trong phim đã trở thành những cái đích của « khen ngợi », của kinh khủng, của ham thích.

Đã có khi nào ta chịu để ý nghe những câu tâm sự của con em chúng ta với chúng bạn nó tương tự như thế này:

« Tao đã đợi cuốn phim ấy cả tháng. Cuốn phim ghê quá. Đầy những thấy chết là thấy chết. Ghê gớm nhất là cái bàn tay của thằng cha chết... gõ cửa. »

Hoặc là:

« Tao đã nằm mê thấy tao làm linh kin bắn nhau với ăn cướp ghê quá... tại nó bóp cổ tao chút nữa thì chết nghẹt. »

ĐỜI MỚI số 63

Các em ấy không nói « dồ » đâu. Nó mơ thật đấy. Những giấc mơ kinh khủng ấy diễn đi diễn lại sẽ có hại đối với cân não thế nào, không nói chắc ai cũng biết. Nhưng ác thay, chính chúng ta đã vô tình hay hữu ý... truyền vào óc chúng những giấc mơ kia.

PHIM CHỨA ĐỰNG NHỮNG GÌ?

ĐÂY một bản thống kê làm cho chúng ta giật mình! Mà bản thống kê ấy lại đúng, than ôi!

Trong 400 phim chiếu ở nước Pháp trước chiến tranh, người ta đã đếm được 310 vụ án mạng, 104 vụ ăn trộm có khi giới, 74 vụ vu cáo, 43 vụ đốt nhà, 182 vụ làm chứng dối, 84 vụ dụ dỗ vị thành niên 192 vụ đàn bà ngoại tình, 213 vụ đàn ông ngoại tình, vào lối 7863 án mạng bất quả tang.

Những cuốn phim đồ kiêu căng, chỉ cốt đề trình bày sự hoang phí xa xỉ như nhà xê du thuyền v.v... chỉ tạo nên được hình ảnh một thế giới giả hiệu và dễ dãi. Đi ra ngoài sự « vô thật » trẻ con và ngay cả người lớn, tìm lại sự thật ngoài đời, và họ từ chối không nhận sự thật ấy.

NHỮNG HÌNH ẢNH KINH KHỦNG

NGAY cả đến trong những phim dành riêng cho trẻ con, người ta cũng không quên tạo nên những lớp kinh khủng.

Pinocchio, Blanche Neige, hay Alice au pays des Merveilles cũng không tránh khỏi nạn này. Cái cảnh cá voi há miệng trong Pinocchio, hoặc cảnh Alice bị nghẹt thở, trong Alice au pays des Merveilles, hoặc cảnh con mẹ phù thủy quái gở trong Blanche Neige... đều là những ảnh kinh khủng làm khiếp đảm trẻ con.

HỌC ĂN CƯỚI

BÂY giờ, trước hết, chúng ta hãy kể một vài thí dụ. (bên Âu châu, là những nước đi tiền tiến trong nghề điện ảnh) của trẻ con học ở màn ảnh.

Sau cuốn phim Poil de Carotte đã có một em bé tự vận.

Nhà văn Hervé Bazin đã kể lại một chuyện:

« Trong làng Dival, người ta tìm được một em bé bị treo cổ trên cây, chỉ vì nó muốn bắt chước Tarzan. »

Tòa án ở Rodez xử một đảng... ăn trộm gồm toàn các cậu từ 9 đến 13 tuổi. Bọn này cắt nghĩa rằng... chỉ vì muốn có tiền đi xi nê.

Đây là một vụ án mạng hẳn hoi.

Một vị trạng sư ở Landes thuật lại trường hợp sau đây: « Tôi được chỉ định

(Xem tiếp trang 28)

TÙY BÚT

VE và PHƯỢNG

Thân tặng các học sinh ở Huế. — T.K.

VE và phượng hẳn có tiền duyên với nhau. Mỗi lần phượng nở, ve rền rĩ ca khúc nhạc lòng, nhịp với tiếng ve kêu phượng thắm rớt từng giọt máu. Nắng cũng vàng thêm để làm rõ ràng người khi đã mệt như vì âm thanh, màu sắc ấy. Sông cũng xanh thêm, mặt cũng sáng thêm và đầu dây dưới mái trường rộn rã niềm chia biệt.

Ve vẫn rền trong phượng thắm. Phượng nhịp nhàng rơi theo giọng ca ve. Mấy đứa học trò lơ đãng sách vở, thân thờ nhìn ra sân trường. Màu کیا đỏ quỏ. Đốt thắp xé giấy làm thơ, tưởng mình đi giữa đường ngập nắng.

Không biết mỗi ai mà đỏ thế?

Hình như lâu lắm một lần hôn.

Chàng trai đi giữa đường hoa máu,

Bỗng thấy rơi... rơi... những chút hôn.

Rồi thời gian tiếp đến mãi. Mỗi lần hè đến, phượng lại nở, ve vẫn than và dưới mái trường rộn rã niềm chia biệt.

Nhưng gió bỗng đổi chiều. Bón phượng lửa đây. Sau những lũy tre tiếng súng át cả tiếng ve và máu đào thắm hơn phượng đỏ. Ve, phượng ngập ngừng trao nhau niềm tâm tâm sự giữa sự hồ hững của con người.

Có những chiều u tịch ve đàn theo bước hoàng hôn để gieo nỗi băng khuỷu vào lòng đêm cô phụ. Nhưng bình minh đến người ta quên ve và không thêm nhìn phượng. Đồng ruộng ngập lúa vàng. Xa xa súng vẫn nổ. Tình ve ý phượng có nghĩa gì khi cảm xúc đang vươn lên những bờ cao cả. Ve buồn ve cứ than, phượng sầu phượng cứ rụng.

Thành thị đắm mình trong cơn lốc. Bụi đường tung mờ cả bóng người. Âm thanh

hình ảnh hỗn loạn quá chừng. Trong sự mê mệt ấy có ai uống ly « cà phê đen » để cho tâm trí mình tỉnh lại? Người ta quên tất cả, quên luôn nỗi phượng, niềm ve.

Phượng nở đỏ cả phố phường. Bên bờ Hương giang, phượng vươn cành sol trong gương nước. Ve lại rền vang, âm thanh dịu dặt, lẽ thê của những thời xưa cũ. Một bọn người lần thân tìm lại « bóng ngày qua »: bọn học trò. Buổi trưa hè, dưới gốc phượng già vùi có nữ học sinh ngồi đọc sách. Có đôi nàng nhút nhát cánh phượng ép vào vở để làm gì? Tiếng nắng ư? Không, họ tiếc những chuỗi ngày xanh sẽ tàn như bông phượng thắm. Lúc nào khôn lớn, lấy ra ngắm lại, lòng họ chắc bồi ngùi. Mấy cậu học trò thân thờ nhìn lên cành cây đỏ ối. Còn gì thanh bình hơn khi ngồi giữa hồn bức tường yên tĩnh mà ngắm phượng nghe ve.

Mấy tập lưu tình chuyện tay nhau để cho những trang giấy trắng mang đầy nỗi

ve phượng. Ve phượng gợi chia ly. Phượng ve gợi chưa xót, Rồi cảnh lên đường, cảnh tiễn biệt, ý tưởng bèo hợp, mây tan đây cả quyền vớ. Họ khóc như ve và biết đâu mắt chắt đỏ như phượng. Nhưng than ôi! Sông Hương chưa là Dịch Thủy và những mái đầu xanh chưa vương mộng Kinh Kha. Đường sang Tân nút non trùng điệp mà căn chỉ đi xa, đầu dây cũng đây rầy mặt Thủy Hoàng. Bọn học trò đưa nhau trên bến đò Thừa phủ để người sang Kim lương, Thành Nội; bắt tay nhau đầu cầu Trường Tiền để bọn « trầy » Gia Hội, Ngự Viên. Cũng khóc, cũng than tuy vài ngày sau « lúc phân kỳ » họ đã gặp nhau trên phố Gia Long, Hưng Đạo.

Người ta đang khóc nhiều, ở đây mình cũng khóc.

Người khóc cho một tình cao cả, mình khóc những chuyện con con.

Người sầu vì chưa thoát thân vong quốc, mình cũng sầu vì xa vắng một cặp mắt nhưng huyền!

Rồi thêm phượng, thêm ve: ve rền như kèn đám ma, phượng thắm như giấy phủ quan tài. Có ai chết đâu mà màu tang đây cả phố phường.

Vài tiếng súng nổ. Phượng se sẽ rơi dăm ba cánh trên nền cỏ xanh. Ve ngừng ru trong chốc lát. Đốt lửa học trò cũng nghĩ viết để chờ tiếng súng tắt âm vang.

Dưới làn mưa át đỏ trên ruộng lúa còn thắm giọt máu phượng « động » trên sân trường. Người ta tranh nhau từng hạt vàng trong lúc có kẻ giành nhau một tà áo biếc. Vui vậy mà buồn thay!

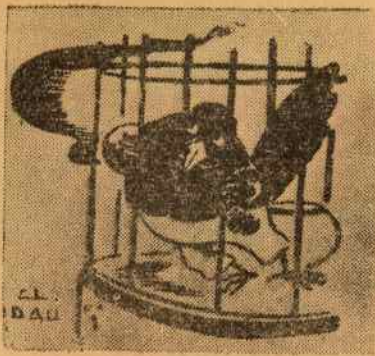
Trưa nay nắng quá. Nắng làm đừ cả tâm thần. Nắng ngập mênh mông, phượng cười đỏ ối: một trùng đường máu lửa giữa kinh thành.

Nắng xưa ấy, tháng ngày biệt biệt

Nắng từng rơi trên mấy thi hài

Buồn nhớ lại! Ở đây chỉ phượng ve... Phượng thắm như son giả đỏ làm máu; « giọng ve, tiếng kiến » để hèn như tiếng ruồi xanh!

(xem tiếp trang 32)

ĐÂY, trường Cây xanh. Hôm nay khai giảng. Heo Rừng làm Giám đốc. Các bậc phụ huynh các giống vật trong Rừng xanh, ai nấy đều có gởi con em đến học. Trường Cây xanh dạy giỏi có tiếng đến nỗi Rừng già bên kia suối cũng rục rịch đâm tin cho con vào học.

Be! Be! Be Be!... Chú Dê Rừng gác trường kêu vang, báo tám giờ kém mười lăm. Heo Rừng có mời thêm hai vị giáo sư chuyên môn. Nữ giáo sư Cá chép Bạc phụ trách loài Cá, nam giáo sư Họa Mi dạy loài Chim, còn Thú Bốn Chân do Heo Rừng cáng đáng lấy. Đoàn Cá đoàn Chim, đoàn Thú Bốn Chân đã tề tựu đông đủ với các vị giáo sư. Còn chờ ông đốc Heo Rừng đến khai mạc buổi học đầu tiên.

Trường học dựng trên một khu rừng quang đãng, cây lúp lúp đã bị nhổ hết, còn lại vòm cây cao che nắng. Gần đó, có nhiều cây « gió » (vỏ gió làm giấy).

Heo Rừng thế mà cũng « thi sĩ » ra phết, biết chọn khu Rừng Xanh gần lùm cây gió. Hoa « gió » từng chùm, trắng nhỏ li ti, thoảng một cơn gió thổi thì cánh hoa rơi lả tả, ngấp đất. Cầm cánh hoa « gió » đưa lên mũi ngửi, có mùi thơm thoang thoảng nhẹ nhàng, một mùi hương hoang dại...

Thú, Chim Muỗng cùng Cá nhao nhao như vỡ chợ. Nghịch ăm ăm cánh khô gầy rạc lại có hai đám cãi nhau, cắn bậy nhau. « Nhứt quỷ, nhì ma, thứ ba học trò » có khác. Nam Giáo sư Họa Mi thấy học trò tùm tùm năm tùm bảy nói chuyện vui vẻ, bay sà xuống bờ Suối, tán gẫu với Cá Chép Bạc.

Thấy thầy Họa Mi thỉnh thoảng điểm một nụ cười, bầy chim mừng lây: ông này dạy hát giỏi, hát luôn mồm nhưng nghiêm quá hay gõ đầu trẻ lắm, hôm nào thầy cười, hôm đó « trời nắng to ». Cá Chép Bạc hiền hậu có tiếng. Học sinh các đoàn đôi khi cũng tự hỏi tại sao giống cái thường là dịu dàng hơn giống đực,

Rừng đang lao xao bỗng im bất. Học sinh có chủ nín thở. Ông đốc Heo Rừng đã đến. Trông ông vẻ dữ tợn. Ai cũng sợ, từ thú, chim cho đến Cá. Bầy Cá lượn ngoe nguẩy chào mừng. Thú Bốn Chân chống hai chân trước lên, rồi nằm rạp cào đất mấy cái: lối chào của họ Thú đấy. Họa Mi Vui kiêm trường đoàn ca kịch đang ngúc ngúc cái đầu đánh nhịp cho bầy họa mi đồng ca bài ca chính thức của « Trường Cây Xanh »:

« Liu lo! Liu lừng!
« Liu lo! Liu lừng!
« Đây trường cây xanh!
« Dưới trời thanh thanh!
« Giồng suối uốn quanh!
« Đây trường cây xanh!
« Liu lo! Liu lừng!
« Liu lo! Liu lừng!

Heo Rừng lúc lắc cái đầu chào toàn thể giáo sư và học sinh, xong lấy một chân trước vuốt ve cặp nanh chìa ra, như ông già vuốt râu. Heo Rừng sai một chú Ngỗng và một chú Vịt đi gác, sợ có giống hai chân đi săn qua gần mà không biết thì toi mạng. Ngỗng ta lạch bạch núp sau một bụi lau già gần đó. Bỗng lau phất phơ trên nền trời xanh như cờ, rì rào với gió. Vịt ta láu lỉnh bay lên đầu chòm ngòm trên một cành cây mận già cao vót, ăn no nê, chốc chốc để rơi hột « Tộp! Tộp! » Mỏ đỏ chuyền sang màu tím ngắt vì nhựa mận.

Xong đầu đấy, Heo Rừng từ từ đeo cặp kính trắng vào cho thêm phần oai vệ, sai Dê gác trường báo lệnh vào học. Dê hả hống kêu Be! Be! Be! một hồi. Ai vào chỗ nấy. Ba lớp học riêng biệt, một lớp cho Thú Bốn Chân, một lớp cho Cá, một lớp cho Chim, ba lớp vẫn gần nhau, nội dung của chương trình cũng na ná giống nhau. Heo Rừng cùng Họa Mi và Cá Chép Bạc đi hỏi nhau xem hè vừa rồi, các trò có làm bài hè không. Chỉ có nhóm Thỏ lười biếng, ba tháng hè chạy lông bông hết vườn nọ đến đồi kia, chẳng thiết gì bài vở, chữ trắ thầy bộn rồi. Thế mà đưa nào đưa ấy kẻ kẻ vát một đồng sách cao ngang đầu. Đó là mưu

TRUYỆN ĐỒNG CỦA SÀI GIANG

TRƯỜNG CÂY XANH

của vị cứu tinh, chú Chồn Hôi đó. « Các chú cứ y lời tôi, thế nào các vị giáo sư cũng khen các chú hiểu học cho mà coi ».

Đoạn, ông đốc Heo Rừng bảo cho toàn trường biết sắp có lớp chuyên môn dạy gà con từ giờ, chờ chúng đủ lông đủ cánh, chúng sẽ đủ sức, đủ mưu trí bỏ chuồng, chạy trốn lên Rừng xanh. Lại có lớp chuyên môn huấn luyện đầu óc xã giao cho Chó « Chó mỗi khi bị giống người Hai Chân bắt thì sẽ phải tiếp xúc nhiều với xã hội Người Hai Chân. »

Buổi học bắt đầu. Các giáo sư đọc bài cho học sinh chép. Cá chép bài bằng cách thổi bong bóng. Thú Bốn

Chân và Chim sấm giẫy bứt: quần bứt làm bằng ống sậy nhỏ chấm vào nhựa mận. Lá cây to bông thay cho giấy. Có tiếng xi xào. Một chú chuột cống rủ rỉ với một bạn đồng chủng ngồi cạnh:

« Chớ mầy có nhớ không, cái lão Họa mi, hè kỳ nào cô Chép Bạc đau không đi dạy được, y như là hôm đó bị phạt trắng mắt ra, phải không? »

Chuột bạn biểu đồng tình cười « Túc! Túc! ».

Im! Mỗi con chnột nói chuyện trong giờ học mỗi con hai điểm xấu ». Đốc Heo Rừng bắt đầu giảng dữ đấy, coi chừng! Giờ đến lúc các giáo sư ra câu hỏi để thăm dò trình độ từng trò một. Dưới đây là những loại câu hỏi cho từng giống. Học sinh sẽ đem về hang, về tổ làm, buổi chiều.

Heo Rừng ra cho bầy Thú Bốn Chân:

- 1) Ở hang chui ra đi kiếm ăn, đi vào giờ nào tốt nhất?
- 2) Thỏ giỏi về khoa gì?
- 3) Đưa nào đáng sợ hơn, có phải con chó cổ bốn chân, hay là giống người hai chân?

4) Con gì giống người hai chân nhiều nhất?

Câu hỏi cho Chuột:

1) Cách thức tha một cái trứng không làm bẽ trứng?

2) Kẻ thù đáng sợ nhất của chuột là ai?

3) Thử nhái tiếng kêu của nó?

Câu hỏi cho Chó:

(Chó thông minh hơn, nên câu hỏi phải học hiem hơn).

1) Chủ ngủ thì chó làm gì?

2) Thái độ của chó đối với bạn bè, họ hàng của chu?

3) Đối với kẻ trộm?

4) Hãy cho biết « ông chủ hay bà chủ cô chủ hay cậu chủ « lý tưởng của anh? »

Trong lúc đó Cá Chép Bạc cũng đang dạy bầy cá.

« Hỡi họ Cá, các ngươi hãy chú ý, đừng tham cái mồi trùn béo bở, cái mồi thính thơm, thường thường có lưỡi câu trong mồi đó. Lưỡi câu nó hình cong cong như thế này... khi nó móc vào mang chúng ta thì như thế này... chúng ta có cảm giác như thế này... Cá Chép Bạc tả chân nghe rừng rợn quá, một Diệc con quá xúc động ngắt đi...

Chép Bạc lại còn truyền ngôn, khi chẳng may sa cơ nằm trong lòng bàn tay của Người Đi Câu, làm thế nào để thoát thân. Cô Lươn vênh vào « Tôi thì tôi cứ trườn cái mình một cái là rớt tọt liền. Ai có da trơn và cầm vào cứ trượt trượt bằng tôi? ».

Câu hỏi cho cá

- 1) Sao cá không sống trên cạn được?
- 2) Người có thể bắt chúng ta bằng những cách nào?
- 3) Giấy cước màu gì?
- 4) Làm sao phân biệt được một kẻ móc mồi vụng và một kẻ biết móc mồi? Tên nào đáng sợ hơn?

Lớp học Bầy Chim cũng không kém phần động. Họa Mi vui đang tuyên lựa giọng tốt. Khô thay, anh Quạ, anh Công, anh Ngỗng bị loại ngay từ màn

đầu. Các chú đó khóc sùi sụt. Sơn Ca được xếp vào hàng nhất nhì với họa mi. Có tiếng Gà với Vịt mặt bậm xị, cãi nhau inh ỏi. Họa Mi rất cổ mớ giảng hòa được vụ Vịt kiện Gà « Con Người Hai Chân có khi lấy trứng vịt đưa cho gà ấp, gà cũng tro mặt nhận ấp, làm cho bầy vịt con cứ theo đuôi gà mẹ, quên cả họ hàng nhà vịt. Có tức không! Nhục cho phụ nữ vịt chúng ta, khắp Rừng ai ai cũng bàn tán ».

Khi sang vấn đề lựa chọn trong các giống Chim, chim nào thạo việc canh gác nhất, Ngỗng, Vịt, Sáo đều tranh nhau ghế danh dự.

Họa Mi lúng túng, ai cũng có lý cả, đành chờ kết quả huổi nhóm họp sắp đến của Hội đồng Giáo sư mới quyết định được.

Và đây là câu hỏi cho Chim:

1) Chim trong lồng được ăn no nê và Chim ngoài trời, chim nào sướng hơn?

2) Khi bị nhốt trong lồng, lúc nào là lúc thuận tiện nhất để bay đi?

3) Ến có cái gì quý mà người Tàu hay tìm mua nhất?

NẦNG chiếu đứng xuống đất.

Nằng dẫn nước rung rinh, Học sinh chú nào chú nấy nhớ bữa ăn trưa cả, nhớ bữa ăn mà lép nhép chép miệng thầm. Cá chép nhớ cá cơm thơm tho, và tép ngọt, Quạ nhớ tổ mối mới để cuối Rừng, Thỏ mơ tưởng mình đang tốp tép nhai sim ở đồi bên, sim ngọt, ực! ực!

Bỗng Vịt với Ngỗng gác cửa kêu thất thanh « két! két! Qua ắp! Qua ắp!... Có Người đi săn... Cá trường nhón nháo, tái mặt mặt. Thú cong đuôi chạy tán loạn. Chim vèo vèo đập cánh tìm lùm cây rậm rịt. Vịt ngỗng lao mình xuống suối. Cá sủ bọt, lặn tuốt xuống đáy.

Có chú Thỏ hơi lảng tai, bị một phát đạn sứt mất tai trái. Khi cảnh rừng đã yên tĩnh lại học sinh lục tục

trở về kể chuyện chú thỏ bị thương cho Heo rừng nghe. Chú thỏ này có biệt hiệu là « Dưa Hấu » vì Thỏ này chuyên môn cứ sầm tối là co giò phi đại xuống vườn dưa hấu của lão tiêu phu, ăn no nê, nghe trộm trộm. Không ăn về hang không ngủ được.

Heo Rừng cảm động « Tội chưa! Dưa Hấu! Diệc Lác! Mất Tai! Dưa Hấu! Mất Tai! Diệc Lác! Chuột bẻm mếp ranh quai bằm bụng không được cười nức nở « Rúc! Rúc! Rúc! » May quá, Heo Rừng không nghe gì cả.

Hết giờ. Sáng mai mới lên lớp lại. Cứ sáng sáng, Rừng xanh lại rạo rục với điệu hót mê ly của đoàn nhạc Họa Mi:

« Liu lo! Liu lừng!
« Liu lo! Liu lừng!
« Đây trường cây xanh!
« Dưới trời thanh thanh!
« Giồng suối uốn quanh!
« Đây trường cây xanh!
« Liu lo! Liu lừng!
« Liu lo! Liu lừng!

Hoa gió mỗi khi đưa lên mũi ngửi vẫn thơm một mùi hoang dại.

Sân trường Cây xanh càng ngày càng đầy trái mận lán lóc, từ đồng, đầy đó.

Toán vui

của C. QUANG

Một người chủ tiệm sách mua 4 số báo không hiệu số bao nhiêu? Đem về ông chỉ sắp xếp được ngang và dài là 9. Theo hình (A). Người bán lấy lần thứ nhất 4 số và cũng sắp y như cũ hình (B), 4 số hình (C) và kỳ thứ tư 4 số nữa hình (D).

1 7 1	2 5 2	3 3 3	4 1 4
7 7	5 5	3 3	1 1
1 7 1	2 5 2	3 3 3	4 1 4
(A)	(B)	(C)	(D)

Bạn sẽ ngạc nhiên sau khi nhìn thấy những số kỳ dị với:

1 2 3 4 5 6 7 9	9
1 1 1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1 1

Nếu bạn muốn thấy tất cả 2 thì bạn nhơn 9×2=8.

Nếu bạn muốn tìm thấy tất cả:

1 2 3 4 5 6 7 9	1 8
9 8 7 6 5 4 3 2	4 3 2
1 2 3 4 5 6 7 9	2 2 2

3 thì nhơn 9×3=27
4 thì nhơn 9×4=36
5 thì nhơn 9×5=45
vân vân đến 9×9=81

DỪNG lợi khí văn nghệ để
cố động tuyên truyền một vấn
đề gì thường thu được thành
công rực rỡ nhất là khi tác phẩm
ấy lại đạt được nghệ thuật.
Đồng ý kiến với tác giả là
muốn gây một phong trào khỏe
bằng cách tuyên truyền cố động
thanh niên học sinh yêu chuộng
tập thể dục theo phương pháp tự
nhiên nên chúng tôi đăng bài này
để tặng bạn đọc.

ĐỜI MỚI

CẬU A tìm hỏi cậu Bê

Cố sao chẳng thấy anh hề ốm đau?

Đa anh tươi thắm một màu,

Da tôi xanh nhợt như tàu chuối non.

Một tháng ba mươi ngày tròn,

Không ngày thư thái tâm hồn như anh.

Khi tẻ, khi mỏi trong mình,

Khi nghe choáng váng như hình rượu say,

Khi sở mũi, lúc bụng đầy,

Khi đầu nhức nhối, chân tay rũ rời,

Chẳng muốn ăn, chẳng muốn chơi,

Chẳng thích trò chuyện, chẳng vui

công làm.

Còn anh trò chuyện cũng ham,

Vui chơi cũng thích, việc làm cũng hăng

Anh trông phơi phơi trong lòng,

Như triều biển cả, tôi hằng ước mơ.

Còn tôi ủ rũ bơ phờ,

Như ao đêm lạnh mấp mờ dưới sương

Anh trông gọn ghẽ trăm đường,

Sao tôi nặng nề như tuồng đeo cân.

Anh thích vận chuyển tay chân,

Tôi sao chỉ muốn đường gân im lìm.

Lưng anh vừa thẳng vừa mềm.

Trông anh vừa dẻo, lại thêm nhẹ nhàng

Lưng tôi chẳng thẳng, lại cong

Khi ngồi, lúc đứng, nhức trong thân

mình.

Ngực anh, hai quả đồi xanh,

Nở nang đầy đặn như hình đắp tộ.

Bụng anh không nhỏ, không to

Thon thon thoắt thật nằm bõ ngang ngang

Đít anh trông thật nở nang

Ngắm lâu, những thấy anh càng đẹp hơn

Còn tôi ngực lép, bụng tròn

Gân xanh giăng lưới ai dầm cũng kinh.

Đít tôi teo lại như hình

Ai đã rút thịt để mình lép da.

Trông anh chắc chắn đậm đà

Cánh tay bả vế như là học gang

Nhìn anh đi đứng vững vàng

Cặp giò đưa bước nhẹ nhàng như bay.

Còn tôi, chân cẳng, cò tay

Gầy khô như thể mấy ngày đói ăn.

Chân tôi thiếu sức lẻ thân,

Đi non cọt sỏ mỗi lần từ chỉ.

Tôi lo mưa nắng mọi bề,

Chấn lên áo dạ bạn che thân mình

ĐÔI BẠN

của TY SAC

Riêng tặng anh Lê-văn-Sáu,
lực sĩ Việt Nam

Còn anh, gió rét xem khinh
Áo thường anh mặc che mình đủ thời.

Bem anh so sánh cũng tôi

Như trời với đất xa xôi quá chừng

Anh xem như ánh triều dương

Chiều ngàn tia sáng dậm đường thanh

niên.

Tôi đây như thể cây đèn

Lung lay trước gió phàn hèn chịu thời.

Anh ơi! Trót sống ở đời

Sống như tôi cả, chết thời còn hơn.

Sống mà ốm yếu, gầy mòn

Sống gieo phiến lụy, sầu buồn xung

quanh.

Sống mang đau khổ vào mình

Không ích xã hội, gia đình sống dư.

Sống trong cái cảnh sống thừa

Nay đã chán ngán... đợi giờ quyền

sinh.

Than xong A rút trong mình

Vật gì sáng bóng như hình con dao.

Lanh tay nắm lấy cán đầu

Bê cười ha hả, đưa câu tâm tình.

Sao anh nở với quyền sinh,

Hủy thân trai trẻ còn xanh nhụy đời?

Bây giờ anh tạm nghe tôi.

Đây câu tâm sự gửi người bạn quen.

Những lời nhận xét như trên

Thật là tử mỉ, vẽ nên điển hình.

Trông tôi sức lực hơn anh.

Thật ra không phải tôi thần thánh chi.

Thân tôi được khỏe thế nì

Sáng ngày đây lúc bình minh

Trong ba mươi phút để dành luyện thân

Tôi cho vận chuyển tay chân

Đưa lên đưa xuống đường gân cho

mềm.

Lúc trời nhẹ gót êm êm

Lúc đi, khi nhảy, lúc thêm môn bò.

Có lúc đuổi thẳng đôi giò

Vượt qua chướng ngại lưng đo sức

mình

Lúc thả sức chạy thật nhanh

Khi đi chậm chậm như hình đạo chơi.

Khoan thai nhẹ hít vào người

Bao nhiêu không khí ngập trời ban mai.

Khi dồn sức để « chạy dài »

Lúc nắm sát đất, bỏ dài như tươn.

Có khi uốn éo bộ sườn

Trông như con vịt lội bùn tìm ăn.

Đôi khi uốn hẳn tròn thân

Lưng khom khom cúi như lươn lụy ai.

Có lúc nắm chặt giầy dài

Leo lên, trụt xuống, dẻo dai nhẹ nhàng.

Xong xuôi ra trước bờ sông

Lao mình xuống nước theo giong bơi đi

Tắm xong lưng thường lui về

Điểm tâm buổi sáng bằng ly nước

đường

Ồi sao khoan khoái lạ thường!

Ồi sao cảm thấy mến thương đời vàng

Suốt năm chẳng phải thuốc thang

Chẳng đau, chẳng thấy bàng hoàng

mỗi lễ

Lúc hạ đến, khi đông về

Trong mình vẫn thấy không hề đổi thay

Thịt da tuồng đã dạn dày

Nắng mưa gió rét chẳng cay mũi đời.

Trong mình dào dạt nhựa tươi

Nổi buồn có đến, cũng vui đón mừng

Ít khi suy nghĩ mong lung

Hay buồn vớ vẩn vì không có gì

Anh ơi, lo nghĩ làm chi?

Đúng theo lời dặn, anh về thử xem.

Khuyến anh cố gắng bền tâm

Đợi ngày kết quả âm thầm đến nơi.

Tín anh ba tháng trở lui

Trông anh thay đổi ít người nhận ra.

Đa anh tươi thắm đậm đà

Ngực anh căng nở bụng là thon.

Anh đi chắc bước nhều hơn

Bây giờ thư thái tâm hồn hơn xưa.

Đời anh tươi trẻ như hoa

Lòng không ăn hận, sống thừa đáng

khinh.

— A nghe Bê kể sự tình

Lòng vui sướng nghĩ sức mình mà lo

Bê liền hiểu ý, nói to

Rằng anh không phải dẫn đo ngại ngần

Cần phải, ăn uống có chừng

Chín giờ đi ngủ xin đừng có quên

Năm giờ dậy sớm thôi quen

Đặt chương trình tập chơi nên làm cần.

Lượng sức tập luyện cũng cần

Không nên ít quá, chẳng nên ham nhiều

Chuyên cần, đức tính đáng yêu

Mong anh ghi nhớ mấy điều dặn trên.

Tập theo « phương pháp tự nhiên »

Cách đi, lối chạy xếp lên đầu hàng

Ngực tim này nở ngang ngang

Rồi đây anh thấy rõ ràng thành công.

A nghe khoan khoái lạ thường

Lòng anh sung sướng như tuồng nở

hoa.

Hai người hiểu ý cười xòa

Bắt tay từ giã mặt mà nhìn nhau.

Đã lâu lắm, trên dãy Hy-mã-lạp
sơn có một vị ẩn sĩ đến nương mình ở
đấy.

Xa lánh cõi đời phồn hoa: Người đến
đấy làm bạn với cây cỏ, chim muông. Ngày
ngày người tụng kinh cầu nguyện, đôi khi
nghĩ mình bên vách đá, mơ màng
lắng nghe sự thay đổi của vũ trụ, hoặc
khoan khoái nhìn mây bay.

Từ năm này qua năm khác, người sống
trông một vòm đá, lấy hoa quả rừng cây làm
thức ăn, lấy đệm cỏ làm giường ngủ và
sông yên tĩnh kéo dài cuộc đời phẳng lặng

Bỗng một hôm
vào tiết đầu xuân,
một tiếng súng nổ
từ xa đưa lạc, phá
tan cảnh tịch mịch
của rừng sâu, rồi
một con Thỏ hiện
ra bên bụi rậm, run
rẩy. Nó bị thương
nặng. Vị đạo sĩ đến
nâng con vật dậy,
ôm nó vào lòng vỗ
về như người mẹ
hiền ái yếm đứa
con thơ.

Người an ủi:
— Con yên tâm,
ta sẽ chữa cho con
lành mạnh như
thường. Con đừng
hoảng sợ nữa, bọn
đi săn không còn ở
đây đâu.

Nói xong, vị đạo sĩ bồng con vật khốn
nạn vào hang đá, xé mảnh áo, lấy một ít
thuốc dầu băng bó vết thương ở chân.
Lần lần, con vật tựa quây được, triu mến
nhìn vị đạo sĩ. Trong hơi thở hồn hèn,
nó phều phào.

— Thưa ân nhân. Người đã cứu sống
tấm thân hèn mọn này, con xin nguyện
đời đời ở cạnh người, làm người bạn
nhỏ của Người để tỏ lòng biết ơn.

Vị đạo sĩ nhận lời. Từ đó, người và vật
sống yên vui trong hang đá.

Một hôm, tiếng động đất làm chấn
động khắp vùng, những tảng đá lớn đổ
xuống bên sườn núi và đè ngay lên một
con chồn bé bỏng. Tiếng rên la của chồn
vang đến tai vị đạo sĩ. Người vội vàng
chạy đến lật tảng đá, cúi xuống. Chồn sợ
hãi nhưng đạo sĩ đã ôn tồn.

— Ta đến cứu con đây.

Thấy nét mặt hiền từ của vị cứu tinh,
chồn trấn tĩnh nhưng ngạc nhiên vô cùng
vì từ xưa đến nay, loài người đâu có tốt
vời chồn như thế. Rồi trong giây phút,
không ngần ngại, chồn nấn nỉ xin với vị
đạo sĩ được ở gần Người.

Từ đó trong hang đá thêm một người
thứ ba. Trừ những lúc đi kiếm ăn, Thỏ

ĐỜI MỚI 53

và Chồn quần quít bên vị đạo sĩ, không
rời nửa bước.

Một buổi sớm, ba người cùng vào rừng
kiếm củi. Trong khi đang cặm cụi làm
việc, bỗng một tiếng cành khô gãy: một
con vật mình xám rơi ngay bên đồng
củi, bất tỉnh.

Vị đạo sĩ nhận ra đó là một con khỉ,
trên trán bị cành cây nhọn đâm thủng
một lỗ sâu. Người lật đặt hải lá nhai nhỏ,
đắp lên chỗ bị thương, và cùng Chồn,
Thỏ cùng Khỉ về hang cứu chữa. Sau vài
ngày, Khỉ lành mạnh, không thiết trở
lại cũng bấy nữa.

Chuyện cổ tích của HUY PHƯƠNG

TÌNH BẠN

Khỉ tình nguyện ở lại hang đá, đem
tái chạy nhảy, leo trèo làm vui người bạn
già, và đêm chung ngủ cùng bạn đồng
loại trên tấm nệm bằng lá khô.

Nhìn đời sống chen chúc của ba con
vật nhỏ thấy chúng triu mến nhau, vị
đạo sĩ vui lòng lắm, nhưng đôi khi thấy
chúng cãi vã nhau, tranh nhau từng
miếng ăn, giành nhau từng chỗ nằm.
Người lại chưa xót thăm nghĩ.

— Loài vật thông minh như người
nhưng trái lại chúng có những tật xấu
như người, chúng cũng là những con vật
tham lam, ích kỷ thiếu tình bạn và vô ân.

Lời xét đoán nóng nảy, cay đắng của
vị đạo sĩ đâu có thành sự thật.

Và thời gian qua, bốn người bạn khác
loại vẫn cùng nhau kéo dài đời sống bình
thản, cho đến một ngày kia, mùa hè đến.
Hè oi ả đến với cơn nắng gay gắt, mặt
trời như lò than hồng nung cháy vạn vật,
Suốt một mùa hè dài dặt, không một cơn
mưa. Cây cối còn trơ lại cành khô, mùa
màng cháy sạch.

Thế rồi, một hôm, vị đạo sĩ ở rừng về,
tay xách giỏ không mở hơi nhể nhại.

Người lặng nhìn rừng sâu lần đầu tiên
đã hắt hủi người, và xuống suối uống

vài ngụm nước đỡ lòng. Người đến ngồi
trầm ngâm trên phiến đá, phóng tầm mắt
về phía chân trời vô định.

Thấy tình cảnh xót xa của vị cứu tinh
Thỏ đau lòng lắm. Nó vội vàng hái một
ít cỏ thơm dâng vị đạo sĩ nhưng cỏ chưa
quá, Người lắc đầu từ chối và quên mình
Người vốn vãng.

— Về phần con' hôm nay con kiếm đủ
thức ăn không.

Thỏ như không nghe thấy, nó kêu lên:

— Trời ơi! Người sẽ chết mất! không
một trái cây!

Vị đạo sĩ thần nhiên, đưa mắt nhìn ba
con con vật thân
yêu ngồi quanh
mình nói trong hơi
thở:

— Các con chờ
buồn bã nếu số trời
bắt ta chết, ta sẵn
sàng, các con đừng
lo nghĩ về ta làm
ta thêm đau đớn.

Vị đạo sĩ chưa
dứt lời thì Khỉ đã
băng mình ra phía
xa. Nó đi như bay,
cánh này qua cánh
khác, lẫn vào rừng
sâu, mặc tiếng gọi
của vị đạo sĩ. Nó
đi đến các khu
rừng xa, coi thường
bóng người và rắn
dữ. Chiều lại nó
mang về một ít

chùm trái cây dâng lên Người và cứ như
thể ngày này qua ngày khác. Nhưng các
khu rừng ấy cũng khô héo dần, cây cối
còn trơ lại cành và sau một chiều một
nhọc, Khỉ ta trở về tiêu ngủ, ái ngại nhìn
vị đạo sĩ.

Một lần nữa Thỏ lại bán khoán, nước
mắt lăn trên đôi má hòm. Và Chồn không
muốn nhìn cảnh đau đớn của Người nó
nấn nỉ xin vị đạo sĩ cho nó vào làng mạc
họa hoằn kiếm ra thức ăn.

Ẩn sĩ can mồi nhưng Chồn cứ nằng
nặng xin đi. Trong cảnh cơ cực đang hăm
dọa ẩn nhẫn nó, nó khinh cả cạm bẫy, cả
loại người chỉ chờ cơ hội bắt nó, rồi
trong đêm tối, nó lần mò đến một thôn
hẻo lánh.

Chó một như le lười nằm không buồn
sủa, người ra ngoài ngồi hóng gió, Chồn
tha hồ làm công việc của mình. Nó đào
đất, vào một vựa lúa, xúc một bị đầy và
ba chân bốn cẳng chạy về rừng.

Song sự gian giảo của Chồn một đêm
kia bị bại lộ vì vựa lúa căng ngày càng
cạn. Chồn mang vết thương nặng về hang
kể sự thất bại cho bạn nghe.

(xem tiếp trang 55)

Hoa học trở

Mến tặng các bạn nữ sinh Đồng Khánh

Có một chiều

Nắng vàng rơi loang lổ,
Ngập sân trường, tràn trên cây cỏ.

Và một chiều

Hoa học trò thắm đỏ

Lòng học trò

Như muôn cánh hoa yêu.

Đời học trò

Ngày mai sương gió

Về nơi mả?...
Đêm nay trăng tỏ

Và mai trăng mờ.

Hoa học trò! Hoa học trò!

Thắm rưng đỏ bờ.

Trần vô lớp học

Xác ngập hồn thơ.

Nghiêm trang có giáo cho bài mới

Liễu oải, trở bên đường hững hờ.

Đời nữ sinh mộng thắm

Tóc thề chấm ngang vai

Nắng dệt đời hoa gấm

Trần trải tương lai...

Nhưng...

Hôm nay hoa đỏ thắm,

Ngày mai hoa úa tàn.

Bạn lòng ơi! giữa trường giang,

Thuyền đời lạnh lấm, người sang

vớt lòng

Đời long đong

Kiếp long đong

Ngày xanh đêm lệ hoen mi mắt

Sương gió thổi pha nhạt má hồng.

Hoa học trò! Hoa học trò

Nở làm chi

Cho hồn thơ

Đuợng màu chia ly

Cho đời thơ

Nhật dần hương sắc thắm...

XUÂN YẾN

VƯỜN CAU

NHÀ tôi chen lối vườn cau,
Hàng mây trắng trôi vào lá xanh.

Quê tôi sông dịu trời lành,

Sông trôi về bể, bể quanh xóm dài,

Mẹ tôi tần tảo hôm mai,

Nhọc nhàn sau trước... tôi trai đầu lòng,

Cha tôi đầu tròn trắng bóng,

Ngày ngày bế cháu bên lòng nâng niu...

Tôi đi xa vắng bao chiều,

Vườn tôi gió có tiêu điều hàng cau?

Từ lâu chắc đã hôm nào:

Vườn rưng cây lạnh, mưa gào bên

sông?

Giờ đây cách biệt muôn trùng,

Mở mở sương tỏa, mặt mừng khối

giăng.

Lòng quê càng nhớ bằng khuông,

Lạc loài còn mấy mùa xuân quê người

Tìm tôi héo cặm lâu rồi

Tình nhà thiếu thốn, ngà đời quanh co.

Trách nhiệm về ai?

EM thường khổ tâm vì hay bị thầy giáo rầy, cha mẹ mắng hoặc vì học đuối, điểm xấu, zé rõ nhiều, thứ hạng thấp. Lỗi tại ai? Em hãy trả lời các câu hỏi sau:

BẢNG I

- 1) Em có bị đau mắt, đau răng không?
- 2) Thường có phải em không nghe rõ thầy giảng dạy chăng?
- 3) Chay một vòng, có thấy mệt mỏi lắm không?
- 4) Có phải thường thường, em học bài rất lâu thuộc không?
- 5) Em có hay bị mắng luôn về tội « đề dàu quên đó » không?

Kết quả 1) Nếu có từ ba điều trở lên, cần chữa bệnh, và có nhiều phần chắc không phải tại lỗi em.

2) Nếu chỉ một điều, cần xem các bảng dưới.

BẢNG II

- 1) Em có phải chen lấn đi mua sữa cho em bé, hoặc về nhà phải giữ em, quét dọn, giúp gia đình?
- 2) Em có hay than phiền « Thiếu yên tĩnh, thiếu chỗ học, thiếu đèn, thiếu thì giờ học »?
- 3) Em có cảm thấy mình hay bị thầy giáo, cha mẹ, vài kẻ trên em đánh đập, la mắng quá sức, hoặc cảm thấy mình hay bị đòn, bị rầy oan không?

KẾT QUẢ. — 1) Nếu chỉ có một trong ba điều, em có thể yên tâm rằng chẳng phải lỗi do tại mình em đâu, một phần do lỗi hoàn cảnh, hay lỗi của bậc phụ huynh em đó. Muốn biết lỗi chính thuộc về phần ai, thì cần phải hiểu từ nhiều hơn nữa em ạ.

2) Nếu không cả ba, cần xem bảng dưới.

BẢNG III

- 1) Em có điều gì thắc mắc đến nỗi cứ phải suy nghĩ luôn, hoặc có chuyện gì nó cứ ám ảnh làm phiền mãi?
- 2) Em có thấy chán nản với cái đời học sinh của em hiện tại không?

KẾT QUẢ. 1) Có một trong hai điều, có phần chắc là không phải lỗi tại em. Và rất cần nói nỗi thắc mắc, chán nản đó cho bậc phụ huynh em hay?

2) Nếu cũng không nữa, cần xem bảng dưới.

BẢNG IV

- 1) Em có say mê « bắt lượn một thứ gì »: Xi nê hát, tiền thuyết, đá bóng, chơi bời... đến nỗi hay liều bỏ cả bài học, bài làm?
- 2) Em có mắc bệnh « ngủ sớm dậy trưa »?
- 3) Em có mắc chứng « Bị la bị phạt, có lỗi cũng chẳng sợ, trờ trờ như đá, ai nói gì chẳng nghe, chẳng làm »?
- 4) Em có ý mình không cần chăm học, không chăm làm bài văn có bạn tốt cho « cốp » bài làm, nhắc bài đọc?

KẾT QUẢ. 1) Nếu chỉ có một điều thôi, thì cũng có rất nhiều phần chắc là lỗi tại em đó, em nên cố mà sửa sớm.

2) Từ hai trở đi bệnh em đã nặng lắm đi, từ ha đến bốn, thì là thời kỳ « cứu cấp » đó em ạ.

Y HỌC

MỘT THỨ THUỐC TÊ THẦN HIỆU

CÓ nhiều người thấy một bác sĩ hoặc một nha y, là họ đâm ra khiếp sợ; chỉ vì họ nghĩ đến đau và sự đau. Song ngày nay, một phát minh mới về y tế làm cho bệnh nhân bớt cảm thấy đau đớn.

Bác sĩ đưa cho bệnh nhân cầm sẵn trong tay một cái « mặt nạ » nhỏ bằng cao su, đến lúc cần, bệnh nhân sẽ đưa lên mặt mình. Bệnh nhân sẽ thở mạnh hơn thường, nhưng bớt đau đớn như nhồi. Trong khi ấy, bệnh nhân vẫn tỉnh táo. Nếu bệnh nhân cảm thấy đau, anh ta chỉ cần thở thêm một vài hơi, là bớt đau ngay. Sau khi bác sĩ đã hoàn thành công việc mổ xẻ, bệnh nhân có thể đứng dậy và đi lại được ngay. Điều tuyệt diệu hơn hết là bệnh nhân sau khi tỉnh lại không phải chịu ảnh hưởng của thuốc mê thường như là nôn mửa, nặng nề. Và chính đây là đặc điểm tốt nhất của thứ thuốc tê nói trên.

Thuốc tê này đã được thí nghiệm trong bốn năm trời tại Đại học đường Duke và đã hoàn toàn cải thiện phương pháp điều trị ở bệnh viện của trường Đại học Duke. Thuốc tê này còn được bác sĩ dùng tại trạm cứu cấp tại nhà riêng hoặc dùng trong các xe của Hồng thập tự trên đường về bệnh viện.

Thuốc tê này là một chất nước màu xanh trong gọi là Trilene, do chất Trichlorethylene lọc ra. Đây là thứ thuốc tê mạnh liệt nhất từ trước đến nay. Các bản phúc trình của các bác sĩ tại Đại học đường Duke rất lạc quan và cho hay rằng « thuốc tê Trilene đã làm cho bệnh nhân bớt đau và vẫn tỉnh táo hơn một thứ thuốc tê nào khác ».

Trilene không bắt lửa và không nđi Thuốc tê này rất dễ chịu vì đã làm dịu được sự đau đớn, mà còn không công phạt như làm cho bệnh nhân mê sảng, hoặc bị kích thích đến cực độ. Dùng thuốc tê Trilene được hoàn toàn bảo đảm. Nếu bệnh nhân đã hít vào nhiều quá đến nỗi bắt tỉnh thì tự nhiên bàn tay của bệnh nhân sẽ dần ra, và chiếc mặt nạ trên mặt bệnh nhân sẽ rơi xuống. Chỉ trong 30 giây là bệnh nhân lại hoàn hồn như thường. Dùng thuốc Trilene rất hiệu quả không những cho những người

lớn mà còn cho trẻ con từ 3 đến 4 tuổi, dễ làm cho trẻ bớt đau. Sự đau đớn lúc nào cũng đi đôi với sự mệt mỏi, sự kích thích quá độ, sự hãi hãi gổn, toát mồ hôi, hoặc bị chứng giết gân mặt và bắp thịt từ chi. Những nhà y học đã biết rằng khi đau, mỗi người có một cách phản ứng riêng biệt. Sự phản ứng thay đổi tùy theo tuổi, nơi giống hay chủng tộc, tánh khí, trình độ học thức, thông minh, công việc làm và tánh chất của chứng bệnh.

Nếu bệnh nhân là người hay suy nghĩ thì bệnh nhân sẽ cảm thấy đau nhiều hơn một người vô tư.

Người ta nhận thấy rằng một người lớn tuổi cảm thấy đau nhiều hơn một người trẻ tuổi, đàn bà cảm thấy đau hơn đàn ông, người ở thôn quê lúc nào cũng nhiều sức chịu đựng hơn người thành thị. Một người thông minh, có học thức, sẽ chịu đựng được đau nhiều hơn người thường.

Người ta biết rằng, thuốc tê thường chỉ được dùng đến một hạn độ nào thôi, vì nếu cho bệnh nhân dùng nhiều quá nó sẽ ảnh hưởng đến cơ thể con người làm cho bệnh nhân nôn mửa, hoặc phá hoại các hóa chất trong cơ thể v... v..

Bởi thế, trong những trường hợp cần đánh mê bệnh nhân lâu, thuốc Trilene thật vô cùng hữu ích, vì nó không xâm hại đến cơ thể. Ví dụ, việc đặt lại những xương gãy và các phương pháp điều trị để chữa cho hết thọt chân, thường làm cho bệnh nhân đau nhiều. Vậy trước khi bác sĩ thi hành công việc đặt xương, bác sĩ cho bệnh nhân hít độ 6 lần Trilene kể bác sĩ thi hành công việc mà không sợ làm cho bệnh nhân phải chịu đau nhiều.

Thuốc tê Trilene còn làm cho bệnh nhân mất bệnh ung thư bớt đau trong lúc điều trị hoặc dùng để khám bệnh ung thư vào thời kỳ bệnh mới phát sinh, hầu tiện việc điều trị. Muốn biết rõ ràng xem bệnh ung thư có phát sinh hay không, người ta cắt một miếng thịt ở chỗ mà ta nghi là có bệnh, rồi đem đặt dưới kính hiển vi để xem những tế bào của miếng thịt ấy có lộ ung thư không.

Như vậy, bác sĩ cũng như bệnh nhân không còn do dự hoặc nghi ngờ gì cả.

THUỐC LỘC MÁU

TRONG khắp cơ thể của chúng ta đều có vi trùng tiết ra một chất nước hóa học giúp cho sự tác dụng của tế bào được dễ dàng.

Các thứ nấm (phương pháp bào chế ra thuốc « penicilline » đã cho biết) đều lên men và thay đổi hình thức của một chất nào đó. Vì trùng tiết ra những chất hóa học và các chất khác có thể làm tiêu diệt loại vi trùng nguy hiểm. Những chất nước do các loại nấm tiết ra gọi là chất diệt trùng (antibiotiques).

Đó là các chất « penicillium glaucum » dùng để bào chế ra thuốc « penicilline »; chất « streptomycetes griseus » để bào chế ra thuốc streptomycine.

Chất men dùng làm rượu « la ve » (levure de bière) do một thứ nấm làm ra. Người ta gọi nó là « saccharomyces cerevisiae » có thể thay đổi chất lúa mạch. Nhờ đó, người ta mới có thể làm cho rượu « la ve » lên men được. Trong men rượu có nhiều chất bổ dưỡng và nhiều sinh tố. Một trăm gờ ram men khô dùng trong lò nấu rượu gồm có:

Chất bạch đàn (matières protéiques): ... 50 phần ngàn của một gờ ram. (50 milligrammes) chất mỡ: 2, 5 phần ngàn của một gờ ram. (2, 5 milligrammes) chất đường (glucides): 35 phần ngàn của một gờ ram. (35 milligrammes) chất vôi (calcium): 80 phần của của gờ ram (80 milligrammes).

Nhưng trong chất men dùng để làm rượu « la ve » có nhiều sinh tố B: B1, (aneurine) làm bổ thần kinh, sinh tố B2 (riboflavine) làm cho nước đường thành ra ngọt; sinh tố B6 (pyridoxine) làm kích thích cơ thể; thủy toan của chất nhựa thuốc (acide nicotinique) bảo vệ cho các lớp da, thủy toan « panto-té-nich » (acide pantothénique) có công dụng như trên, chất « biotine » thay đổi các chất mỡ, thủy toan « pho-lich » (acide folique) trừ bệnh kém máu.

Trong men rượu « la ve » có hai thứ sinh tố D và E nhưng không có sinh tố A và C.

Cách đây nửa thế kỷ (1-899) có nhiều nhà bác học đã nghiên cứu về chất men rượu. Họ cho biết men có thể diệt trùng, như là vi trùng « staphylococcus » sinh ra các bệnh ghê, lở mọc ngoài da (pyodermites).

Chất men rượu « la ve » là một thứ thuốc lọc máu (dépuratif) rất quý báu. Men còn là một chất bổ dưỡng cho cơ thể (aliment nutritif) nữa. Uống nhiều men rượu hay là thuốc có chất này có thể trừ được các chứng nhot, ghê lở, bệnh ngoài da, bệnh thuộc về nội tạng (bào tử và ruột) bệnh suy huyết, gầy yếu, ăn uống kém. Mỗi ngày, dùng từ bốn cho tới mười gờ ram trong một thời gian là ba tuần lễ cho tới một tháng.

Chất men khô có hiệu nghiệm sáu lần nhiều hơn là chất men ướt. Những chất sinh tố hóa học không thể nào có giá trị bằng chất sinh tố tự nhiên hết.

Các nhà bào chế thuốc bên nước Mỹ phải bổ thêm chất men rượu « la ve » vào trong nhiều món thuốc của họ chế ra. Họ đã quan sát thấy những sinh tố tổng hợp (vitamines synthétiques) ở trong thuốc không có hiệu nghiệm bằng men rượu.

Vậy ta đừng nên xem thường chất men rượu « la ve » vì nó dùng để lọc máu huyết rất tốt. Nó còn giúp cho cơ thể của người ta chống lại bệnh hoạn và hấp thụ đồ ăn dễ dàng nữa.

Nguyên do là tại trong men rượu có nhiều sinh tố thuộc về loại B và một thứ nấm bé tí hon, nhỏ như loài vi trùng, mắt của ta không trông thấy được. Người ta phải dùng kính hiển vi mới xem thấy cái nấm ấy. Những sinh tố làm cho cơ thể được kích thích, còn nấm « saccharomyces cerevisiae » dùng để trừ vi trùng.

(Trich Code de la Santé)

— Mẹ khỏi lo, con sẽ cố làm những gì mà con có thể làm được để sống như trước. Con thiết tưởng một khi con và Martine đã yêu nhau thì không còn nghĩ gì khác ngoài một mối tình chặt chẽ chân thật, dầu có phải cảnh nghèo...

Bà R... vội cướp lời:

— Nghèo thì sống làm sao được?

Bắt đầu hôm ấy, gia đình bà R... đã mất hẳn sự yên ổn, thân mật như trước. Và giữa lúc đời Dương chưa có một ánh sáng nào, thì là lúc đưa con Dương ra đời.

Thằng bé ấy ra đời, vừa lọt lòng mẹ, đã nhìn thấy những cảnh chưa cay, lam lũ của loài người. Mẹ nó không đủ tiền nuôi nấng, nên đã không may mắn tiếp một chút gì khi giao nó cho mấy bà phước ở viện mồ côi. Chính Dương cũng không thể ngờ rằng vợ chàng, cô gái đa cảm ấy lại có thể nhẫn tâm, lãnh đạm trước tiếng khóc của đứa trẻ đang lăn lóc, kêu gào khi rời khỏi lòng mẹ nó...

Martine xin ly dị với Dương vì cảnh thiếu thốn không đủ nuôi nấng. Người đàn bà ấy vẫn thờ ơ trước những lời phân giải tha thiết của Dương, người mà nàng đã có lần nguyện thề sẽ yêu mãi mãi...

Thế là, giữa một hôm, Dương xách gói ra đi với tất cả những cái buồn thảm nhất của đời chàng. Chàng ra đi giữa lúc người đàn bà thất tiết tựa cửa đứng nhìn, không tỏ một chút lưu luyến nhớ thương...

Một tháng sau, Martine đã tái giá, có lẽ vì điều kiện thiếu thốn trong gia đình và cũng có lẽ vì điều kiện vật chất giãy ụa. Người chồng thứ hai của nàng là một gã thương gia về giày dép, gã là một người Pháp to lớn, ăn mặc rất sang trọng và chải chuốt. Có lẽ chỉ vì cái sang trọng bề ngoài của gã, mà Martine mới đem lòng « mến yêu ». Nhưng không may cho nàng đã lấy nhầm một tay sở Khanh. Và cũng có thể thì người đàn bà ấy mới được dịp tái ngộ, hồi tiếc, ăn hận tất cả những cái gì đã qua...

Ban đầu còn vồn vã, « yêu mến » Martine, nhưng sau rồi tìm cách bỏ rơi nàng. Sau ba tháng chung đụng với gã đang điếm ấy, một hôm Martine, lại xách gói ra về: một cuộc ly dị thứ hai.

Bao nhiêu nỗi sung sướng, chưa cay, êm đềm, vất vả, bỗng dưng sống lại trong tâm trí người đàn bà khổ hạnh. Trí óc nàng lúc này đang trở ngược về cõi dĩ vãng: cuộc đời tươi đẹp mà nàng đã sống với Dương... Tưởng đến đó, nàng khóc lên thảm thiết, quần quai như có gì cấu xé lòng nàng. Bà R... thấy con khóc nên cũng tái thần và cũng thừa

TÌNH DU HỌC SINH

hiều những gì mà con mình đang nghĩ ngợi. Chưa chát thay! từ cửa miệng của một người mẹ thốt ra câu ăn hận thảm thiết mà bà cũng biết rằng đã muộn lắm rồi:

— Con ơi! Nếu con cứ lấy Dương thì đầu đến nỗi...

Năm ngày sau, người ta đã thấy một người đàn bà tiêu tụy vào trường « Luật Khoa Đại Học » để hỏi địa chỉ Dương. Và sau khi đã biết chắc chỗ trọ của người chồng trước, Martine cùng mẹ đến tạ lỗi, xin cho Martine được cùng chàng nói lại duyên xưa.

Dương đang sửa soạn hành lý để trở về Đồng Dương, vì chàng vừa nhận được điện tín của gia đình bắt phải về gấp, bỗng giạt nẩy mình khi thấy mẹ con bà R... bước vào. Sau khi nghe tất cả sự tình, Dương không tỏ một chút gì là cảm động, với một giọng bình thản, chàng trả lời:

— Không thể được! Giờ đây, tôi phải về xứ sở, tôi không thể làm theo lời bà và cô được. Mà đầu tôi không về chàng nữa, tôi cũng không thể sống lại quãng đời tối tăm, vì, thưa cô và bà, bởi lẽ rất giản dị là tôi không thể đảm đương được gánh nặng ấy, trong khi tôi còn không đủ sống một mình...

Martine vội kể lễ:

— Anh Dương, anh hãy tha thứ cho em! Ngày nay em đã nhìn thấy tội lỗi đã làm. Em van anh hãy quên đi bóng ngày xưa, mà nghĩ đến em hiện tại đến những gì tốt đẹp mà chúng ta đã sống. Anh hãy...

Bà R... chen vào:

— Cậu nên nghĩ chớ tình xưa, nghĩa cũ mà rửa tội cho tôi, cho Martine. Tôi chắc cậu cũng không nỡ từ chối mỗi tình đẹp để xưa kia... Vậy chúng ta hãy sống lại..., dầu ngày nay cậu không được...

Dương ngắt lời:

— Tôi đã nói và xin nói lần chót nữa là tôi không thể làm theo ý bà và cô. Tôi cũng đau khổ lắm chứ. Sao bà, cô lại để cho cây đèn thật khó dầu mới rót vào, thì khi ấy ngọn lửa đã tắt rồi...

Dương bị cảm xúc quá mạnh. Mặt mày choáng váng. Trong phút bối rối xúc động, Dương đã nhớ lại tất cả những việc đã qua... Nào là đứa con chàng đưa vào viện mồ côi, nào người ta bắt hải chàng. Lòng Dương lúc này như đang bị lê liệt, giãy vò. Dương cảm thấy khổ sở quá. Chàng đã nói rằng chàng không thể sống lại với mẹ con bà R... nhưng sự thật thì khác hẳn. Chàng muốn sống cái đời ấy

lắm chứ, tuy bây giờ nó đã bị vết nhoe của sự ruồng rẫy làm thay đổi địa vị và phẩm giá con người, nhưng về mặt của Martine, người con gái ngày thơ trước kia, vẫn còn đây, vẫn đang nhìn chàng bằng cách triu mến, van lơn. Bà R... thì nét mặt hiền hậu, nhún từ của bà vẫn còn mà. Thì ra, Dương còn yêu Martine nồng nàn quá, mặc dầu nàng đã làm nên lầm tội lỗi... Chẳng qua, người con gái ấy đã bị xã hội dìm dặt trên một con đường đầy rẫy vật chất, chỉ thăm nhuần vào trí não những cảnh giàu sang, thanh nhàn, chớ chưa từng hiểu biết đến cảnh chật vật, nghèo khổ của Ai tình là cảnh đem lại nhiều nguồn an ủi, luyến mến nhất của người Á đông. Dương cũng biết rõ là Martine không có tội lỗi gì, có trách chàng thì chỉ nên trách ở cái xã hội un đúc nằng.

Dương vẫn còn yêu Martine, nhưng Dương không thể cùng nàng sống lại, vì tình cảnh hiện tại: Dương nghèo khổ và phải sắp về nước. Bởi thế, chàng liền chạy ra khỏi phòng như không muốn đối đáp với mẹ con bà R... nữa, chỉ có thể đau khổ thôi. Dương chạy nhanh ra cửa như trốn tránh... Mẹ con Martine cũng nhòm dậy chạy theo Dương với những câu kêu vói dầm lẹ:

— Anh Dương!

— Cậu Dương!

DƯƠNG vẫn còn đang vờ vờ với quá khứ buồn thảm, thì một tiếng còi tàu nặng nề rít, làm Dương bàng hoàng sức tinh. Trên trần gã thiếu niên ướt cả mồ hôi. Tâm trí gã lúc này đã quay lại đời thực tế. Chàng quan sát Dương, kẻ qua, người lại đã vắng, mà trời sắp sửa về chiều.

Một ngọn gió mát phơ phất qua người Dương làm chàng cảm thấy khoan khoái. Rồi như không còn muốn nghĩ ngợi gì xa xôi, Dương lê gót chậm rãi xuống tàu...

Sáng mai, chàng sẽ từ giả đất Pháp!

Bên kia trời, Thanh vẫn còn đang chờ chàng, vẫn đang mong mỗi chàng. Nghĩ đến đây, trên làn môi Dương bỗng nở một nụ cười chưa chát, chàng lầm bầm:

— Than ôi! Thanh vẫn đang chờ ta, đang đón ta để cùng nhau xây đắp hạnh phúc.

Nhưng tình yêu xa lạ ở đất người đã cướp mất nửa cõi lòng trong sạch đã làm héo nửa quả tim của kẻ đã từng yêu. Khởi tình mãnh liệt ấy đã nhận tâm lỗi cuốn trong đau thương hết phần nửa cái xuân xanh, tươi trẻ nhất của đời Dương rồi!

ĐÀO NGUYỄN QUÝ
(Montpellier)

BỜ MƠI số 63

Ảnh hưởng màn ảnh với trẻ con

(Tiếp theo trang 19)

để cái cho hai đứa trẻ, đứa lớn 14, và đứa nhỏ 9 can tội sát nhân. Chúng nó cắt nghĩa rõ ràng việc đã làm như thế này. Đứa nhỏ đến đón ở ngã quẹo để chặn người thợ (nạn nhân) đưa lớn đi đến sau lưng bắn một phát súng vào lưng người thợ. Hồi duyên có vì sao, thì chúng nó trả lời là muốn làm theo xi nê.

Và đây một bằng chứng cụ thể hơn nữa. Bằng chứng này là thông cáo của một Hội đồng các vị Thẩm phán cho biết. « Sự sản xuất quá nhiều những phim ăn cướp, trinh thám, đầy đầy những kỹ thuật mãnh liệt của việc xử dụng súng sáu, hay là trình bày những cảnh đánh úp, những lối gài bẫy, đã kết quả là tạo nên một trường học làm ăn mạng cho bọn trẻ, nhất là với trẻ con. »

Ngoài ra, còn một sự thật chưa chát khác, đã giúp rất đặc lực cho ảnh hưởng của trường học đám chém kia. Đó là những cảnh đời thật bên ngoài. Chớp bóng ít có trách nhiệm trực tiếp. Mà chính là những cảnh đời nghèo khổ, túng thiếu, những cảnh sống tồi tàn..., tối tăm chen chúc... và tuổi trẻ.

Một nhà văn sĩ khác của nước Pháp, Pierre Laroche, đã than một câu: « Không nghĩ ngờ gì nữa, chính cuốn phim « Quai des brumes » đã làm cho chúng ta thất trận. »

Chúng ta sẽ không cho là lời nói quá đáng, nếu ta biết rằng phim Quai de Brumes, là một người lính đảo ngũ... trong một khung cảnh vô cùng chán nản... dưới một bầu trời đầy sa mù ảm đạm. Rút cục người lính kia giết người vì tình, và bị sau cùng là bị giết. Trong phim lại còn đầy đầy những cảnh chán nản, vô vọng của một lớp người

sống không tin tưởng trước thời chiến tranh với Đức.

MỘT VÀI Ý KIẾN

CHÚNG tôi đã nói đến hại. Bây giờ chúng tôi thử đưa một vài ý kiến.

Trước hết việc « cấm trẻ em » đã không thành vấn đề.

Có thể nào tạo nên ở đây một « câu lạc bộ chiếu bóng » dành riêng cho trẻ không? Nếu được thì chắc chắn là có kết quả tốt, nhưng chúng ta đã thấy chỗ không được. Vì làm gì có đủ phim đặc biệt dành riêng cho trẻ em; rồi thì cũng đến mượn phim của những trẻ vị thành niên. Nếu thế thì lại vô ích.

Bây giờ chúng ta thử kêu gọi đến lực lượng của quần chúng. Nói sát hơn của những kẻ làm cha mẹ, làm thầy giáo. (Vụ học sinh đâm chém nhau chỉ vì một tiếng nói, vụ « Ồ » Cao bởi bị khám phá vừa rồi, có lẽ sẽ giúp cho chúng ta nhiều).

Nhưng như trên kia, chúng ta đã phân trần rõ lực lượng quần chúng đã hiểu sự quan trọng này, nhưng... không quyết định được gì cả. Bây giờ không phải là lúc phải làm những cuộc điều tra nữa.

Xi nê ra đời từ 1912! Hơn bốn chục năm rồi còn gì nữa!

Không tạo được một giải pháp sát với thực tế, chúng tôi chỉ còn có cách là nhắc lại trách nhiệm, của tất cả mọi người đối với tương lai của con trẻ, đối với mầm non xây dựng một quốc gia.

Alexandre Arnoux đã cảnh cáo: « Cõi chúng những hình ảnh biết cử động. Chính nó sẽ tạo nên những giá trị tốt đẹp, hoặc tình hèn nhát, mềm yếu, hoặc cương nghị, hoặc cao cả, hay hạ tiện. »

Và đây là lời của Maria Montessori:

« Tất cả những lầm lỗi hư hỏng của chúng ta đều do xuống con cháu chúng ta, c h i n h chúng nó sẽ mang lấy cái quả do chúng ta gieo giống. Chúng ta sẽ chết đi, nhưng chúng nó còn sống để chịu lấy những thành quả tai hại sẽ mãi mãi làm sai lệch tâm hồn chúng. »

Sau cùng, là một câu nói của Lucien Descaves: « Chúng ta đã để cho con cháu chúng ta tìm đến xi nê. Giờ đã đến lúc phải làm cho xi nê tìm đến chúng nó. »

XUÂN VINH

TÌNH BẠN

(Tiếp theo trang 24)

Vị đạo sĩ áo nâu, vuốt ve Chồn. Nhìn vết thương còn rớm máu của con vật có nghĩa, lòng người se lại. Người nói trong đau đớn, gượng gạo:

— Thôi các con gắng gở vì ta đã nhiều. Các con hy sinh vì ta, ta biết lắm. Nhưng các con không cần nổi định mệnh đâu. Ta đã cầu nguyện nhiều, sự cố gắng của các con, lại còn nhiều hơn nữa, nhưng ta e không lay chuyển nổi ý Trời Phật. Chúng ta hãy vui lòng nhận lấy cái gì chúng ta không thể tránh.

Thất vọng, ba con vật đồng thanh la lên:

— Không, không, chúng con không thể nhìn Người làm mỗi cho Thần chết. Còn sống, chúng con không lòng nào nhìn cảnh tượng đau xót ấy.

Rồi như quên đau đớn, mắt Thổ sáng lên, đôi tai vênh cao, nó nhếch mép cười và đứng thẳng dậy như giờ hai chân nó yêu cầu vị đạo sĩ đổi lứa lên.

Nhưng Người ái ngại:

— Chúng ta có gì nấu nướng đâu.

— Không: xin Người cứ đốt đi — Thổ nản nỉ thề rồi thần hành đi ôm những bó củi khô chất lại một đống. Vị đạo sĩ, cho đó là một trò chơi qua con đời và cũng muốn làm vui lòng Thổ, liền châm lửa. Trong khoảng khắc, ngọn lửa ngàn ngút cháy, xé tan đêm đen, sáng rực cả một vùng, soi rõ bộ mặt hiền từ của vị ẩn sĩ, thân hình đen xám của Chồn và cặp mắt tinh khôn của Khỉ.

Lửa vẫn cháy, cảnh khô uồn ẻo lá khô rên siết ngọn lửa vồn lên tận trời xanh trong khoảng đêm dài đặc tàn lửa bay tấp mác như sao băng.

Cả thân hình Thổ run rẩy, hai tay nó đưa lên, in bóng xuống thềm cỏ vàng cháy như đôi sừng ngạo nghễ.

Nó đưa mắt nhìn chung quanh và trong giây phút, đôi mắt sáng ngời đầy luyến ái ấy chiếu lên vị đạo sĩ như hai ngọn đèn của kẻ săn đêm gọi vào thú dữ.

Đôi mắt tươi sáng như muốn rỉ vào tai nhà tu hành:

— Vinh biệt, ẩn nhân. Con tìm hết cách để đuổi con ma đói đương cầu xé Người nhưng con không có sức mạnh, không có khôn ngoan, con chỉ đáng lên Người cái gì con có. Thì đây: Xác thịt con đây, thân hình bé nhỏ con đây đời sống con đây...

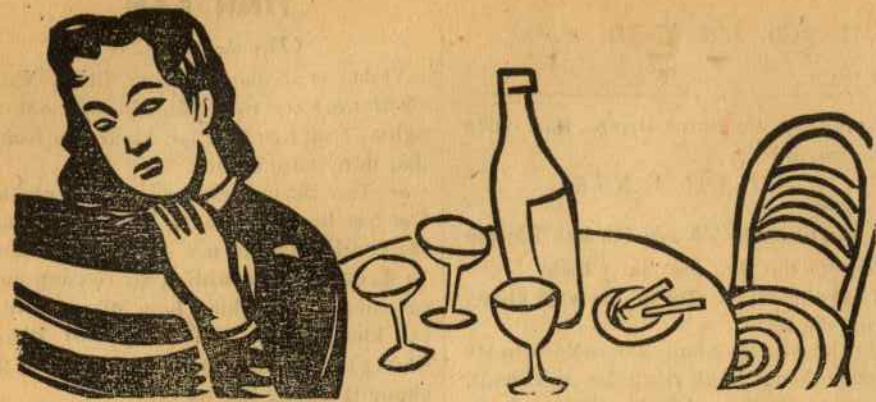
Và, giữa im lặng triền miên của vạn vật, giữa sự cao cả oai linh của rừng sâu, giữa khung cảnh huyền ảo của đêm, không một tiếng rên siết, Thổ quăng mình vào ngọn lửa đỏ rực đang quần quai ngàn ngút cháy...

Nhưng Thổ vẫn sống vì, liền khi đó, trong chớp mắt, từ trên cao... mưa trút xuống, mưa như thác chảy...

Một người bạn luôn luôn trung thành

BỜ MƠI số 63

Nàng tưởng tượng đến ngày mới cưới : Huy có đầu hom hem như thế. Nàng cho là mình có một phần trách nhiệm, vì không hay để ý đến sức khỏe của Huy. Quả vậy, nhiều khi Thúy sống một cách hơi hợt với chồng quá, mà vì nề vợ hoặc vì vô tình, Huy vẫn chẳng chịu nói ra. Nàng hơi giận cho mình, và tự đứng lại thấy thương hại Huy. Biết đâu chàng chẳng lo lắng, hoặc buồn phiền mà héo hắt đi thế này. Một ý nghĩ thoáng qua trong óc Thúy : « Hay là ly dị quách. » Thực chưa bao giờ Thúy lại có thể táo bạo thế cả. Quả là một vấn đề khó khăn. Huy đối với nàng có khắt khe, tàn bạo gì cho cam. Việc lấy vợ lẽ của Huy chỉ mới là một câu chuyện đem ra thảo luận, chứ chưa có gì là xác thực.

Và chẳng người trong cuộc là Huy thì lại chưa tỏ ý gì với nàng cả. Lại còn dư luận của hàng phố nàng ở dư luận thực là gay gắt. Chuyện gì trong nhà chưa tỏ đã đem ra đàm luận rồi phê bình không nề nang gì hết. Nếu như Huy cả quyết làm theo lời mẹ, thì việc ly dị dù mang tiếng nàng cũng có thể đòi cho kỳ được. Song đã chắc đâu Huy chịu bỏ Thúy để lấy một người khác nhất định không thể bằng Thúy được. Thúy biết chắc là Huy yêu nàng nhiều lắm không bao giờ chàng lại bằng lòng ly dị cả.

Đã thế lại còn vấn đề án nghĩa. Gia đình Thúy từ ngày trở về Hà Nội mất mát hết cả tiền bạc. Nếu chẳng có sự giúp đỡ của mẹ Huy thì đâu có thể gây dựng lại sự nghiệp một cách nhanh chóng như vậy được. Cái nhà đương ở buôn bán phát đạt cũng của mẹ Huy cho thuê bằng một giá cực rẻ. Nghĩ đến đàn em đại được ăn học no đủ, nàng chẳng thể quên được tấm lòng thảo quý hóa của mẹ chồng. Việc nàng bằng lòng lấy Huy thực là một cử chỉ hy sinh cao quý để đền đáp ân nghĩa cho gia đình, hàng phố ai cũng biết thế và cũng trầm trồ ngợi khen không ngớt. Tuy bề trong Thúy không lấy làm thỏa mãn cho lắm nhưng nàng sống trên nhung lụa thế này ai mà chẳng bảo là sung sướng. Gia đình nào mà chẳng có chuyện xích mích giữa mẹ chồng và người dâu, nhất là khi có những

cô em chồng quá lứa ở bên cạnh. Song đó chỉ là những việc nhỏ, sự xung đột chưa bao giờ có tính cách âm ỹ cả.

Huy thì suốt từ ngày cưới đến nay chưa có một lời nặng nề đối với vợ. Sự lãnh đạm của chàng là một tính tự nhiên, nào có phải chỉ riêng đối với Thúy đâu.

Việc ly dị quả là một việc không thể nào thực hiện được. Đối với hai gia đình thực là một chuyện ghê gớm không ai dám nghĩ đến mà cũng không ai mong muốn cả. Thúy biết rằng mẹ nàng cũng khổ tâm nhiều về sự muộn mằn của con gái lắm. Đã bao nhiêu lần nay, hàng tháng Thúy lại bị mẹ hỏi đến ; và mỗi lần thấy Thúy lắc đầu, bà lại phờ người ra có vẻ lo lắng hết sức. cũng như bà cụ đầu gia, mẹ Thúy đi khắp các đình chùa xin bói toán. Chẳng nói ra miệng, nhưng mỗi khi gặp mẹ Huy bà lại có vẻ ngượng ngùng. Thúy thương mẹ lắm nàng thường tìm cách an ủi bà : « Chả lo mẹ ạ, thời buổi loạn lạc này chậm ít lâu cũng tốt. Chúng con còn trẻ cả, cần gì. »

Mặc dù ngoài miệng thường nói là chưa cần, song thâm tâm Thúy đã thấy cần lắm. Không có đứa con thì đời nàng sẽ ra sao ? Khó mà đoán trước được bấy giờ. Hiện tại bầu không khí đã ngột ngạt lắm rồi. Dù có can đảm chịu đựng mấy nữa cũng khó mà tránh được sự đổ vỡ. Mấy lúc này Thúy đã kiên nhẫn và nhẫn nhục quá nhiều, nàng e rằng không thể giữ mãi thái độ ấy nếu cứ bị lấn áp mãi như thế.

Càng nghĩ liên miên, Thúy lại càng thấy hoang mang và bức tức. Không hiểu sao người ta chỉ quy tội vào có một mình nàng ? Cần cứ vào đâu mà người ta dám nghĩ cho nàng là tuyệt tự ? Thúy còn trẻ măng, da dẻ hồng hào, thân hình nở nang tròn trĩnh. Nàng thấy nóng bừng mặt lên vì tức giận. Quay đầu lại phía giường. Thúy thấy Huy vẫn điêm tỉnh nằm ngủ. Nàng kéo mạnh chiếc ghế và đứng dậy đi tới chỗ Huy nằm. Tiếng động làm Huy giật mình. Nàng ngồi xuống, lay Huy :

— Anh dậy em hỏi cái này.
Huy vẫn nhắm mắt trả lời :
— Gì vậy ?

THÚY

của NGUYỄN LUÂN

Thúy gắt :
— Thì cứ hẳn dậy đã nào. Ngủ gì mà lúc nào cũng ngủ...

Huy ngáp một cái, có vẻ mệt mỏi lắm :
— Ô hay, em cứ nói đi, anh nằm nghe không được sao ?

Thúy biết rằng khó mà kéo chàng dậy được, nên dẫu dụ :

— Mấy hôm nay mẹ có nói chuyện gì với anh không ?

Huy lắc đầu :

— Chẳng thấy mẹ nói gì cả.

Thúy bĩu môi :

— Anh chỉ vờ. Mẹ sắp cưới vợ lẽ cho anh, chẳng nhẽ anh lại không biết.

Huy ngồi nhồm dậy, trở mắt nhìn Thúy hỏi dồn :

— Bậy nào. Ai bảo với em thế ? Mẹ hay là cô Đạm ? Hừ ? Thúy thấy Huy có dáng ngạc nhiên hết sức, nàng biết ngay là Huy chưa được biết ý định của mẹ. Bởi vì tính Huy thành thật và ngay thẳng, nếu quả Huy được hỏi ý kiến, chắc hẳn là chàng sẽ có một thái độ khác hẳn. Hơn nữa Huy không thể giấu ai một chuyện gì được, nhất là đối với Thúy.

Nàng thấy hả dạ một chút. Tự đứng nàng cảm thấy không ghét Huy như hồi nãy nữa.

— Sáng hôm nay chính mẹ bảo với em đấy. Mẹ nói mẹ đi lễ ở chùa Châm và xem thế cho anh, Thành dạy anh phải lấy thêm một cô vợ trẻ nữa mới có con được. Mẹ hỏi em có bằng lòng không, em bảo tùy mẹ và anh.

Huy vô đầu có vẻ bức tức ra mặt :

— Khó quá đi mất. Cụ già nhà này lần thần lắm. Lễ bái mãi, nói mấy cũng chẳng được.

Thúy nhìn thẳng vào mắt Huy :

— Nhưng mẹ nhất định thế, anh nghĩ sao ?

— Chẳng nghĩ sao cả. Không thể nghe mấy thằng thầy cúng được.

— Thế nhưng mẹ cứ bắt anh lấy thì sao ?

Huy quả quyết :

— Mẹ muốn lấy cho mẹ thì lấy. Anh đành chịu tôi bất hiếu thôi. Anh không thế, vâng lời như thế được. Chương lắm.

— Thế nhờ mấy năm nữa hay mãi mãi em vẫn không có con ?

— Thì đành chịu vậy chứ sao. Có phải mình mẹ buồn vì thế đâu...

Thúy hiểu ngay là Huy muốn nói gì

rồi. Chẳng những bà cụ buồn, chính Huy cũng buồn lắm. Trong vẻ mặt của Huy vừa bức tức vừa thất vọng, Thúy cảm thấy xót xa giùm cho chồng.

CHIẾC xe tay kéo nàng phố này qua phố khác đã lâu lắm, mà Thúy vẫn chưa muốn, mặc dù nàng đã tìm thấy mấy địa chỉ. Trời đã xế chiều. Ánh nắng yếu ớt chỉ còn rơi trên những khóm cây và những mái nhà. Các phố lấp lập xe cộ. Nhiều nhà đã lên đèn. Quang cảnh buổi chiều thu Hà Nội thật là đẹp. Gió thổi dịu dịu. Lá vàng bay nhẹ nhẹ xuống đường, như nhón nhơ với những tà áo màu thu thanh nhã. Thúy nhìn các thiếu nữ tươi vui lũ lượt qua lại mà thêm. Tâm trạng Thúy thực là bối rối. Khi ở nhà ra đi, Thúy chỉ mong đến thẳng một bác sĩ để nhờ xem mình có thể thụ thai được không. Thế mà qua đến mấy đường rồi, Thúy vẫn chưa rẽ vào. Là vì nàng thấy hơi hớp và hơi lo sợ nữa.

Nàng tự hỏi : Nếu chính là do ở ta mà ra thì sẽ thành thử nào ? Liệu có thể chữa được không ? Nếu người ta bảo là không chữa nổi ?

Càng nghĩ Thúy càng thấy khó trả lời. Chiều xuống chầm chậm. Nàng nhìn đồng hồ đã thấy hơn sáu giờ. Chỉ còn có một nơi nữa Thúy chưa tìm đến. Nơi này ở trong một ngõ hẻm. Từ nãy người phu xe cứ thẳng đường đạp mãi, nàng cũng chẳng buồn nói gì. Đột nhiên nàng lấy chân đạp mạnh xuống bệ xe và ra lệnh anh xe quay lại.

Người phu xe hơi lấy làm lạ, nhưng cũng không dám hỏi im lặng quay trở lại. Rẽ qua hai phố nữa mới đến nơi. Thúy bước xuống. Ngược mắt nhìn chiếc biển đồng vuông đóng ở bên cửa, nàng đọc lại hàng chữ xinh xắn ghi rõ tên và giờ khám bệnh của bác sĩ. Tự đứng Thúy cảm thấy lo lắng vẫn vơ. Anh phu xe nhận tiền xong đã thông thả đạp xe không trở ra đầu phố. Vài ba người đàn ông ở ngoài đi vào ngo nhìn nàng chằm chằm. Thúy có cảm giác dường bị người ta rình mò và mình thì sắp sửa làm một chuyện bất chính. Nàng muốn đi trở ra. Liếc mắt về phía những người vừa đi qua, Thúy thấy họ đều quay cổ lại mà nhìn nàng. Nàng lại càng bối rối nữa. Sợ họ sanh nghi, Thúy mở vội ví ra liếc mắt vào gương soi lại sắc mặt. Nàng vờ như tìm một vật gì.

Thúy thấy má ửng hồng lên có lẽ vì hơi hớp nhiều quá. Nàng biết rõ những con mắt tò mò kia đương theo dõi nàng từng cử chỉ một, và nàng yên trí họ đương đàm luận về nàng. Thúy biết là

trừ trừ không được nữa rồi, nàng quả quyết đẩy cửa đi vào. Phòng khách kê một bộ sa lông xinh xắn, trên bàn có một bình hoa còn tươi. Buồng khám bệnh ở ngay bên cạnh, cửa đóng kín. Thúy không gõ cửa, Nàng lặng lẽ ngồi xuống và giờ một tờ tạp chí tranh ảnh để trên bàn ra đọc. Không có ai ngồi đợi cả. Thúy vừa lật được mấy trang thì cửa phòng hé mở và một cô y tá lễ phép mời nàng vào. Thúy run hân người lên. Quả tim nàng đập mạnh cơ hồ người ngoài có thể nghe rõ được. Nàng đứng dậy và bước vào phòng trong.

Cũng may mà bác sĩ là một người đã có tuổi và nụ cười hiền lành bao dung luôn luôn nở trên miệng, nên Thúy cũng đỡ thấy e ngại. Nàng ngồi đối diện trước bàn giấy của ông kê rành mạch cho ông nghe mục đích đến thăm bệnh. Bác sĩ, nhắc cặp kính trắng trên bàn lên đeo vào mắt, chằm chú nghe nàng nói. Cặp mắt của ông sắc sảo và có những tia sáng nhìn vào nàng, Thúy cảm thấy ông đọc được tất cả tâm trạng của mình rồi. Nàng thấy luống cuống.

— Xin bà cứ nói hết đi. Tôi là thầy thuốc, bà đừng ngại ngần gì hết. Bác sĩ ôn tồn nói.

— Hôm nay tôi đến đây để nhờ ngài thăm cho vì sao mà lấy chồng đã bốn năm nay lại không có con. Chồng tôi không biết chơi bời là gì.

— Cái đó chưa thể nói rõ là vì sao được. Tôi cần xem kỹ mới hiểu nguyên do. Bộ phận con người phức tạp và mong manh lắm. Chỉ sai đi một tỷ cũng có

thể không sinh nở được. Song bà đừng ngại, vì tôi đã chữa cho nhiều người có kết quả tốt rồi. Có nhiều trường hợp do ở người đàn ông mà ra, nhưng phần lớn là do ở các bà cả. Vấn đề chỉ là sự không hiểu và không tin ở khoa học thôi. Nếu chịu chữa đi tôi chắc chắn ai cũng có thể có con dễ dàng được cả.

Thúy đề cho bác sĩ khám xét rất cẩn thận. Nàng chỉ thấy lo mà quên cả nỗi e thẹn.

— Tôi dám nói chắc với bà rằng vì ông nhà suy yếu quá nên mới chậm trễ thế. Cơ thể của bà rất điều hòa, nếu như nói cho đúng, thì bà phải hẳn là khác.

Thúy mừng quá. Rõ ràng là không phải lỗi ở nàng rồi. Nàng trả tiền bác sĩ và đợi vàng đi ra.

Tuy đã gần tối mà Thúy vẫn còn chưa muốn trở về. Không đầy nửa giờ đồng hồ, nàng đã đi qua bao nhiêu trạng thái của tâm hồn. Trái tim nàng đập quá mạnh, khi thì vì nghi ngờ lo lắng, khi thì vì hơi hớp sung sướng. Nàng nhẹ nhàng rảo bước trên lề đường, khoan khoái hít mạnh không khí trong trẻo của buổi chiều thu sắp tắt. Phía trước nàng ba đứa trẻ tung tăng nhảy nhót. Chúng đều có vẻ lành mạnh và sạch sẽ. Xa hơn chút nữa, một người đàn bà tay bồng một đứa con trai bụ bẫm, đương chỉ vào lũ trẻ chơi đùa để nựng thẳng bẻ. Thiếu phụ mảnh khảnh, mỗi khi đưa con nhoài người về phía trước và đẩy dục đôi xuống đất để góp vui với bọn trẻ kia, lại lão đảo cơ hồ muốn ngã.

(Còn tiếp)

HOAN CẦU
ĐÌNH-KINH-TÂN
"Nhãn hiệu "TRÁI ĐẤT"

Fluorine (lược cũ từ hồi sanh vô giá)
Giải phong nhiệt, trừ đàm, trị bệnh.
trẻ em nóng mình, ấm đầu, ho hen khò
khò: lơn trái và kinh 1.000g, v...
Bảo đảm độc riết vô nhị.

TỔNG PHÁT HÀNH
HOAN CẦU DƯỢC PHÒNG
99, QUAI DE BELGIQUE SAIGON

HOAN CẦU ĐÌNH-KINH-TÂN
HOAN CẦU DƯỢC PHÒNG
SAIGON

thuốc này khừ phong trừ đàm
định kinh ấm đầu trừ ho
nhất hiệu ban rất hay.

Sống đời đáng sống

(Tiếp theo trang 15)

là gian hùng chứ chưa phải là anh hùng : họ gây nỗi bá đạo chứ chưa gây được vương đạo. Mà họ thành công bao nhiêu thì có hại cho người khác bấy nhiêu.

Họ không đạt là vì họ đã lẫn phương tiện (là đời sống xã hội) với cứu cánh (là đời sống cá nhân). Nói cho rõ nghĩa, đứng trên quan điểm tổ chức (tức là tu dưỡng) thì họ lấy đời sống xã hội để chen lấn, đàn áp, bóp chẹt mất đời sống cá nhân đi : họ đã mang phương tiện ra chen gạt mất cứu cánh, họ đã không đếm xỉa gì đến giá trị của con người.

Vì giá trị của con người là nền tảng cho giá trị của xã hội, Đành rằng : thời thế tạo anh hùng (xã hội cũng cho cá nhân có điều kiện phát triển tài năng) và chính vì thời thế tạo anh hùng (xã hội là phương tiện cho cá nhân sử dụng) nên mục đích của nhân loại là. Phải dùng cái phương tiện (xã hội) để làm lợi cho cứu cánh (con người) chứ không phải tạo ra được một khí cụ (vẫn là xã hội) rồi lấy ngay khí cụ đó để làm hại chính thân mình (vẫn là con người).

Bởi thế cho nên, con người (được coi như một thú phù thủy) đã tạo ra xã hội (mọi ngành hoạt động là mọi thứ âm binh), trong khi vận dụng đến Trí và Dũng của mình, nhưng chỉ vì lòng Nhân (nghĩa là thiếu tu thân để cho đủ bản lĩnh điều khiển nổi sản phẩm của mình : vẫn là xã hội) nên đích các âm binh (cứ vẫn là mọi ngành hoạt động xã hội) đã... vật chết phù thủy non tay quyết.

Vua Trụ, vua Kiệt đã bị vật chết : Tần Thủy hoàng, Thành Cát Tư hãn đã bị vật chết. Hitler, Mussolini, Tojo và cả Staline cũng đã bị vật chết. Phương tiện thống cứu cánh... Đàng phái, nghề nghiệp đã giết mất Con Người.

Xã hội, là dây tó, đã giết mất Cá nhân, là chủ nhà.

Vì sao vậy ?

Vì Đồi đã quên mất việc Tu Thân.

BÁC SĨ

NGUYỄN BÌNH

434 Đại lộ Armand Rousseau
CHOLON

khởi gót đường nhà thương Ghệ rầy
42 năm kinh nghiệm trị
bệnh trẻ em và người lớn
CÓ CÂY NHAU VÀ CHO
TOA BỎ Á PHIÊN

VỤ ÁN GIẾT CHỒNG

(Tiếp theo trang 16)

Nếu đúng như vậy, thì y học sẽ giúp phần giải quyết vụ này đúng mực hơn là chỉ căn cứ vào luật pháp.

Nên cho khám nghiệm, tìm ra sự thật rồi xử chàng muốn.

Nếu cô không còn đủ trí não khi phạm tội thì nên gửi cô đi dưỡng bệnh trong một bệnh viện. Ghén là thường, nhưng đừng đưa đến chỗ giết nhau...

MỘT CƯ SĨ NHÀ PHẬT (M. T. Q.)

Hai đồng đều có tội cả. Xuống địa ngục hết. Ai cũng phạm vào sắc dục cả. Phải luân hồi cả. Xã hội này ô trọc lắm, đời mà pháp rồi. Luật pháp chẳng ăn thua, cứ xuống mười cửa điện Diêm vương, « một sợi tơ sợi tóc » cũng không làm.

Phượng Tây càng mặt pháp hơn, nhưng ta cũng quá quá lắm rồi, gần theo kịp rồi đó !

« Phát tại tâm », ai này lo giữ mình, chẳng có cách gì khác...

THI THƠ

NGUYỄN THẾ TÀI

43, Schroeder—Chợ mới Saigon

25.000\$

Những ai trả lời đúng các câu hỏi sau đây sẽ được thưởng 25.000\$: 1) Tiệm vàng NGUYỄN THẾ TÀI và chi nhánh là tiệm vàng THẾ HÙNG có 2 cốp và 1 ngựa ngồi ở cửa tiệm để làm gì ? ... Tôi và... người đoán bài số... hay nhất. Xin đọc kỹ bài này và cắt nó cắt đi để dự thi. Ngày 1-27-53 sẽ đăng điều lệ.

THI THƠ BÀI 87

Sài thành nhiều tiệm nữ trang. Kiểu tron kiểu chạm đồ vàng như nhau. Nhưng tôi không hiểu tại sao ? Mọi người đều thấy rú nhau sang hoát... Tiệm vàng nên Nguyễn thế Tài. Bán mua tập nập trong ngoài xôn xao. — Ra có chưa hiểu ám hao ? Mọi người sợ đi ra vào nơi đây. Là vì tâm tiếng tiệm này. Ai ai cũng biết thuở nay rõ ràng. Bán buôn ngay thẳng đàng hoàng. Còn đồ trang sức toàn vàng nguyên y. Kiểu làm lại rất tinh vi. Ai đâu còn có đại gì chẳng mua. Có đã hiểu rõ ra chưa ? Nếu có chưa có nên mua vàng này. Tiệm vàng đủ tính cách hay. Một là trang sức do tay thợ rèn. Gắng công để chế tạo thành. Hai là vàng tốt đánh rành chẳng sai. Hoặc đeo hoặc dấu chôn hoát. Mà vàng vẫn thắm chẳng phai mất màu. Ngại gì có hảy sấm máu. Sấm rồi có để càng lâu càng lợt. Vàng còn lên giá có ời !

(lãnh tiền rồi)

THIỆN

NGUYỄN THẾ TÀI

NHA IN LE-VAN

104. Lô Quảng Đông Cholon. Điện thoại : 300

Chuyên lãnh các giấy cho các báo, chỉ Cam đoan tiện lợi, giá rẻ hơn các nơi. Nhận in đồ gấp và nhân hiệu, quảng cáo bày mẫu rất tươi. Bán sỉ và lẻ mực in báo, mực màu Lerilleux, LeFranc, Georget fils

Ve và Phượng

(Tiếp theo trang 19)

Ai thơ thần giữa buổi trưa hè để thấy mình lạc lối. Sa mạc nào rộng hơn Sa mạc trong hồn. Hàng vạn dặm đường không gặp một người đồng điệu.

Ve và phượng hân có tiền duyên với nhau. Mỗi lần phượng nở, ve rền rĩ ca khúc nhẹ lòng ; nhịp với tiếng ve kêu phượng thắm rớt từng giọt máu.

Hè đến. Phượng lại nở, ve vẫn than và dưới mái trường rợn rã niềm chia biệt.

Nhưng gió đã đổi chiều. Có người trưa nay cảm thấy hồn mình không yên tĩnh lắm. Ngắm lại mấy câu thơ của Huyền Chi mà lòng thêm buồn đã dưng

« Vỡ một tiếng cười hoe nước mắt,
Nâng hề rung nằng, nâng hề ời !
Cầm cầm phượng đỏ bậm đa thịt,
Nức nở mùa ve, nức nở cười !
Tay bút cuồng lên, thơ nhạt lắm,
Sầu ngậm mắt lạnh, sầu chơi vơi. »

Sầu chơi vơi... mà chỉ một mình ai đang chơi với trong sầu.

Huế mùa hoa phượng 1953

TẠ KỶ

BẠN ĐỌC HẸY ĐỂ Ý

Đời Mới chỉ thiếu số 1 và số 5. Các bạn muốn mua các số khác, hãy hỏi nơi tòa soạn quản lý, hoặc nơi 96 đội tá Grimaud Saigon. Giá báo cũ 4 đồng mỗi tập thay vì 5 đồng. Viết thư xin đề : Hộp thư 353 Saigon.

NHÂN LOẠI CA

tập thơ thứ 30

của NHÂN HẬU

Một công trình sáng tác, một ý thức xây dựng đáng để chúng ta đặt nhiều hy vọng nhất,

NHÀ XUẤT BẢN

NHÂN LOẠI

BẢN KÉM

NGUYỄN

TRUNG

150 Gialong

Dragées
PULMOFORME

Libs

Thuốc viên

trị dứt ho

LIBS

(Mareuil sur Lay Vendée)

ĐỜI MỚI số 63

CHEMISE

MAY SẴN

Quý Ngài muốn lựa một cái chemise may sẵn cho thật vừa lòng xin mời lại nhà may :

CHÍ THÀNH

117 Frère Louis, Saigon

Bảo đảm không rút
Col Indéformable

VIỆT NAM CÓ MỘT

Nhà chuyên môn làm chân giả và tay giả để ráp thay những chân cụt và tay cụt. Theo đúng phương pháp của những nhà chuyên môn Pháp và Mỹ.

Được tin nhiệm của sở quân y pháp ở Saigon.

Xin mời lại viếng hoặc viết thư

HIỆU BATRU

301, Colonel Grimaud
SAIGON

QUÁN QUẢN
TỪU ĐIỂM

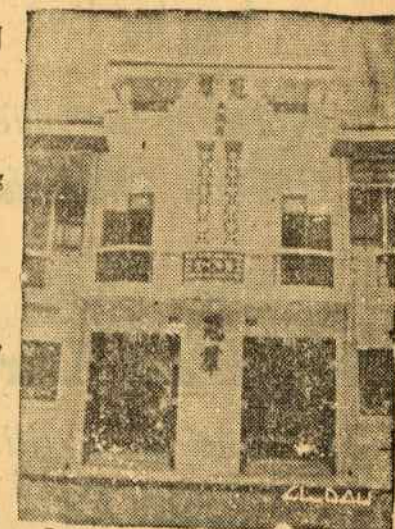
Téléphone : 402

Số 2 và 16 đường
des Artisans
CHOLON

SIÊU QUẢN
từu điểm

Téléphone : 580

Số 440, đường
Marins — CHOLON

CUỘC THI ĂN ẢNH ĐỜI MỚI 1953

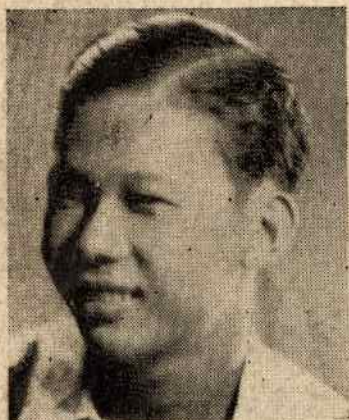
147

148

149

150

151

152

153

154

155